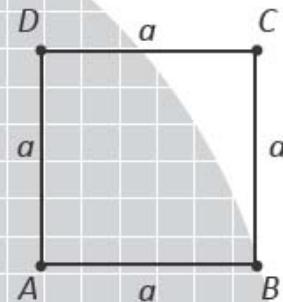

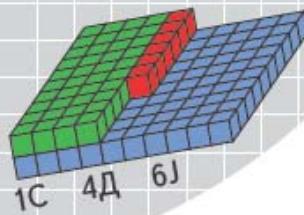
РАДНА СВЕСКА

ИЗ МАТЕМАТИКЕ ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

$$370 - 220 = 150$$

$$(a \cdot 2) : (b : 2) = 204$$

САДРЖАЈ

ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100 – ПОНАВЉАЊЕ

Сабирање до 100	6
Одузимање до 100	7
Множење до 100	8
Дељење до 100	9
Изрази са две рачунске операције	10

ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 1000

Стотине прве хиљаде	12
Десетице прве хиљаде	13
Бројеви прве хиљаде	14
Упоређивање бројева прве хиљаде	16
Римске цифре	18

САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ БРОЈЕВА ДО 1000 – ПРВИ ДЕО

Сабирање и одузимање стотина	20
Замена места сабирака	22
Здруживање сабирака	23
Сабирање троцифреног броја и десетица	24
Одузимање десетица од троцифреног броја	25
Сабирање троцифреног и једноцифреног броја	26
Одузимање једноцифреног од троцифреног броја	27
Сабирање троцифреног и двоцифреног броја	28
Одузимање двоцифреног од троцифреног броја	29
Сабирање троцифрених бројева	30
Одузимање троцифрених бројева	31
Зависност збира од промене сабирака	32
Сталност збира	33
Зависност разлике од промене умањеника	34
Зависност разлике од промене умањиоца	35
Сталност разлике	36
Веза сабирања и одузимања	37
Задаци за вежбање	38

ГЕОМЕТРИЈА – ПРВИ ДЕО

Угао и обележавање угла	40
Прав угао	41
Оштар и туп угао	42
Узајамни положаји две праве	43
Цртање паралелних правих	44
Цртање нормалних правих	45
Задаци за вежбање	46

САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ БРОЈЕВА ДО 1000 – ДРУГИ ДЕО

Сабирање двоцифрених бројева ($23 + 15$, $47 + 28$)	48
Сабирање троцифреног и једноцифреног броја ($240 + 6$, $124 + 3$)	49
Одузимање једноцифреног броја од троцифреног ($165 - 4$, $146 - 8$)	50
Сабирање троцифреног и једноцифреног броја ($256 + 4$, $236 + 7$)	51

Сабирање троцифреног и двоцифреног броја ($264 + 31$, $225 + 67$)	52
Одузимање двоцифреног броја од троцифреног ($139 - 26$, $174 - 46$)	53
Сабирање троцифрених бројева ($235 + 114$, $218 + 135$)	54
Одузимање троцифрених бројева ($276 - 139$, $484 - 286$)	55
Једначине са сабирањем	56
Једначине са одузимањем	57
Једначине са сабирањем и одузимањем	58
Неједначине са сабирањем и одузимањем	60
Једначине и неједначине са сабирањем и одузимањем	61
Задаци за вежбање	62

МНОЖЕЊЕ И ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕВА ДО 1000

Множење бројевима 10 и 100	64
Дељење бројевима 10 и 100	65
Замена места чинилаца	66
Здруживање чинилаца	67
Множење десетица и једноцифреног броја ($50 \cdot 8$)	68
Множење збира бројем	69
Множење разлике бројем	70
Множење двоцифреног и једноцифреног броја ($23 \cdot 6$)	71
Множење троцифреног и једноцифреног броја ($200 \cdot 4$, $240 \cdot 2$)	73
Множење троцифреног и једноцифреног броја ($232 \cdot 2$, $218 \cdot 4$)	74
Множење троцифреног и једноцифреног броја ($283 \cdot 3$, $279 \cdot 2$)	75
Зависност производа од промене чинилаца	76
Сталност производа	77
Дељење збира и разлике бројем	78
Дељење двоцифреног броја једноцифреним ($68 : 2$, $81 : 3$)	79
Дељење троцифреног броја једноцифреним ($200 : 2$, $500 : 4$, $180 : 6$, $750 : 5$)	80
Зависност количника од промене дељеника и делиоца	81
Сталност количника	82
Дељење троцифреног броја једноцифреним ($693 : 3$, $585 : 5$)	83
Дељење троцифреног броја једноцифреним ($736 : 4$, $581 : 7$)	84
Дељење са остатком	85
Једначине са непознатим чиниоцем	86
Задаци за вежбање	87

ГЕОМЕТРИЈА – ДРУГИ ДЕО

Кружница и круг	90
Цртање кружнице и круга	91
Правоугаоник и квадрат	92
Цртање правоугаоника и квадрата	93
Троугао	94
Цртање троугла	95
Обим правоугаоника	96
Обим квадрата	97
Обим троугла	98

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

Мере за масу (килограм, грам, тона)	100
Мере за време (деценија, век, секунд)	101
Мере за дужину (милиметар, километар)	102
Мере за запремину (литар, децилитар, центилитар, милилитар, хектолитар)	103
Мерење површине геометријских фигура	104
Задаци за вежбање	106

РАЗЛОМЦИ

Разломци	108
Упоређивање разломака	110
Задаци за вежбање	111
Децимални запис броја	112

ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 100

ПОНДАЉАЊЕ

$51 - 19 =$

$63 + 18 =$

$4 \cdot 8$ $9 \cdot 5$

Дељеник	36	
Делилац		5
Количник	9	4

САБИРАЊЕ ДО 100

1.

Допуни реченице.

Израз $13 + 8$ називамо збиrom бројева ____ и ____.

Број 13 је _____ сабирац, а број 8 други _____.

Вредност израза је број ____.

2.

Сваки број напиши у виду збира двоцифреног и једноцифреног броја, као у датом примеру.

$73 = 70 + 3$

$17 = \underline{\quad} + \underline{\quad}$

$66 = \underline{\quad} + \underline{\quad}$

$58 = \underline{\quad} + \underline{\quad}$

$25 = \underline{\quad} + \underline{\quad}$

$35 = \underline{\quad} + \underline{\quad}$

3.

Израчунај.

$26 + 3 = \underline{\quad}$

$86 + 8 = \underline{\quad}$

$72 + 17 = \underline{\quad}$

$26 + 35 = \underline{\quad}$

$17 + 1 = \underline{\quad}$

$44 + 7 = \underline{\quad}$

$24 + 45 = \underline{\quad}$

$37 + 45 = \underline{\quad}$

$35 + 2 = \underline{\quad}$

$75 + 5 = \underline{\quad}$

$38 + 41 = \underline{\quad}$

$54 + 36 = \underline{\quad}$

$54 + 5 = \underline{\quad}$

$35 + 7 = \underline{\quad}$

$57 + 22 = \underline{\quad}$

$46 + 17 = \underline{\quad}$

4.

Једног дана Марко је сакупио 19, а другог 16 сличица. Колико је укупно Марко сакупио сличица?

_____ Одговор: _____

5.

Одреди број који је:

за 9 већи од броја

$17 \underline{\quad}$

$27 \underline{\quad}$

$43 \underline{\quad}$

$31 \underline{\quad}$

за 16 већи од броја

$42 \underline{\quad}$

$38 \underline{\quad}$

$26 \underline{\quad}$

$54 \underline{\quad}$

за 28 већи од броја

$11 \underline{\quad}$

$71 \underline{\quad}$

$19 \underline{\quad}$

$63 \underline{\quad}$

6.

Напиши изразе и израчунај њихове вредности.

Збиру бројева 37 и 4 додај број 6. _____

Броју 19 додај збир бројева 23 и 8. _____

7.

У сваки упиши знак < или > или = тако да записи буду тачни.

$30 + 25 \quad 30$

$16 + 25 \quad 26 + 35$

$68 + 23 \quad 91$

$30 + 35 \quad 60$

$16 + 13 \quad 19 + 9$

$68 + 12 \quad 71$

8.

Ученици трећег разреда сакупљали су књиге за школску библиотеку. Једног месеца су сакупили 35 књига, а другог 17 књига више. Колико су укупно сакупили књига?

Одговор: _____

ОДУЗИМАЊЕ ДО 100

1. Допуни реченице.

Израз $42 - 15$ називамо разликом бројева _____ и _____.

Број 42 је _____, а број 15 _____.

Вредност израза је број _____.

2. Израчунај.

$54 - 3 = \underline{\hspace{2cm}}$ $32 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$ $96 - 21 = \underline{\hspace{2cm}}$ $41 - 13 = \underline{\hspace{2cm}}$

$49 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$ $44 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$ $89 - 30 = \underline{\hspace{2cm}}$ $92 - 27 = \underline{\hspace{2cm}}$

$36 - 2 = \underline{\hspace{2cm}}$ $67 - 7 = \underline{\hspace{2cm}}$ $56 - 34 = \underline{\hspace{2cm}}$ $60 - 44 = \underline{\hspace{2cm}}$

$93 - 1 = \underline{\hspace{2cm}}$ $50 - 6 = \underline{\hspace{2cm}}$ $64 - 23 = \underline{\hspace{2cm}}$ $100 - 36 = \underline{\hspace{2cm}}$

3. Отац има 53 године, а син је од њега млађи 24 године. Колико година има син?

_____ Одговор: _____

4. Израчунај и повежи поља у којима су изрази чије су вредности једнаке.

$57 - 19 = \underline{\hspace{2cm}}$ $63 - 18 = \underline{\hspace{2cm}}$ $22 - 14 = \underline{\hspace{2cm}}$ $12 - 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$53 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$ $47 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$ $76 - 7 = \underline{\hspace{2cm}}$ $86 - 17 = \underline{\hspace{2cm}}$

5. Умањеник је највећи број девете десетице, а умањилац је први непаран број друге десетице. Израчунај разлику.

6. Попуни табелу.

Умањеник	73		66	54	
Умањилац	46	23			51
Разлика		28	23	19	16

7. Уочи правило и у сваки напиши одговарајући број.

92

83

74

8. Састави, напиши и реши задатак према изразу: $44 - 15$.

Текстуални задатак: _____

Решење: _____

МНОЖЕЊЕ ДО 100

1.

Допуни реченице.

Израз $6 \cdot 4$ називамо производом бројева ____ и ____.

Број 6 је _____ чинилац, а број _____ други _____.

Вредност израза је број ____.

2.

Израчунај производ бројева ако је први чинилац највећи једноцифрени број, а други чинилац број 6.

3.

Лана има 8 година, а њен брат Лука је два пута старији од ње. Колико година има Лука?

Одговор: _____

4.

Међу датим бројевима: 4, 7, 6, 3, 12, 5, 2 и 1 пронађи и напиши оне чији је производ број 12.

5.

Слово *a* замени бројем тако да записи буду тачни.

$$a \cdot 7 = 42$$

$$a \cdot 9 = 63$$

$$a \cdot 8 = 64$$

$$5 \cdot a = 0$$

6.

Производ бројева 7 и 4 напиши као збир једнаких сабирaka.

7.

Напиши изразе и израчунај њихове вредности.

Производ бројева 3 и 2 повећај 7 пута. _____

Број 8 повећај производом бројева 4 и 2. _____

8.

У сваки упиши знак $>$ или $<$ или $=$ тако да записи буду тачни.

$$4 \cdot 8 \quad \square \quad 9 \cdot 5$$

$$6 \cdot 8 \quad \square \quad 3 \cdot 8$$

$$6 \cdot 9 \quad \square \quad 9 \cdot 9$$

$$5 \cdot 9 \quad \square \quad 9 \cdot 5$$

$$8 \cdot 9 \quad \square \quad 9 \cdot 7$$

$$0 \cdot 9 \quad \square \quad 9 \cdot 1$$

9.

Напиши све производе чији су резултати дати бројеви.

10 _____ 30 _____

20 _____ 40 _____

ДЕЉЕЊЕ ДО 100

1.

Допуни реченице.

Израз $48 : 6$ називамо количником бројева _____ и _____.

Број 48 је _____, а број 6 _____.

Вредност израза је број _____.

2.

Израчунај.

$14 : 2 = \underline{\hspace{2cm}}$

$35 : 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

$72 : 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

$15 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

$21 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

$42 : 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

$36 : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$48 : 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

$40 : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$21 : 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

$18 : 9 = \underline{\hspace{2cm}}$

$64 : 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

3.

Израчунај количник бројева ако је дељеник број 80, а делилац најмањи двоцифрен број.

4.

Одреди број који је:

3 пута мањи од 27 _____

2 пута мањи од 16 _____

8 пута мањи од 64 _____

9 пута мањи од 81 _____

7 пута мањи од 49 _____

5 пута мањи од 25 _____

5.

Израчунај непознати чинилац.

$a \cdot 6 = 36$

$9 \cdot x = 90$

$b \cdot 6 = 54$

$8 \cdot y = 32$

6.

Напиши све бројеве који су већи од броја 17, а мањи од броја 60 и који су дељиви бројем 6 без остатка.

7.

Попуни табелу.

Дељеник	36		18		54
Делилац		5		3	9
Количник	9	4	2	8	

ИЗРАЗИ СА ДВЕ РАЧУНСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ

1. Израчунај разлику бројева ако је умањеник број 78, а умањилац производ бројева 8 и 7.

2. Број 17 увећај за производ бројева 7 и 4.

3. Количник бројева 81 и 9 увећај за број 34.

4. Број 100 умањи за количник бројева 42 и 6.

5. На школском такмичењу из математике учествује 45 ученика трећег разреда и 5 пута мање ученика другог разреда. Колико ученика другог и трећег разреда учествује на том такмичењу?

Одговор:

6. Милош је са 6 новчаница од 10 динара платио рачун од 57 динара. Колико динара је продавац вратио Милошу?

Одговор:

7. Израчунај.

$$21 - 11 + 9 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$72 - 9 \cdot 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$99 + 1 - 18 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$49 : 7 + 16 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$45 - 27 : 9 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$65 + 36 : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$45 : 5 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$$

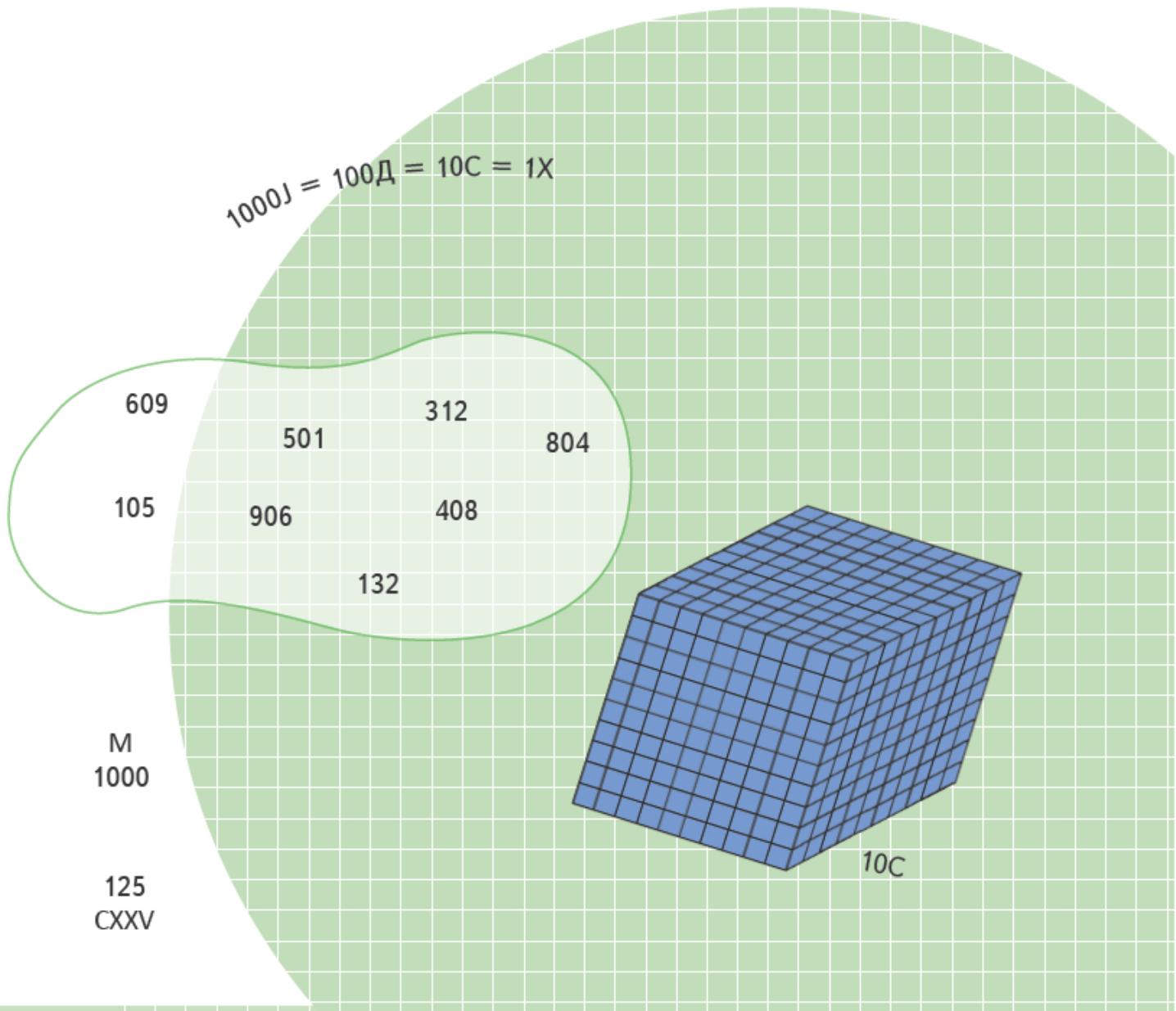
$$8 \cdot 5 + 24 = \underline{\hspace{2cm}}$$

8. Састави, напиши и реши задатак према изразу: $29 - 15 : 3$.

Текстуални задатак:

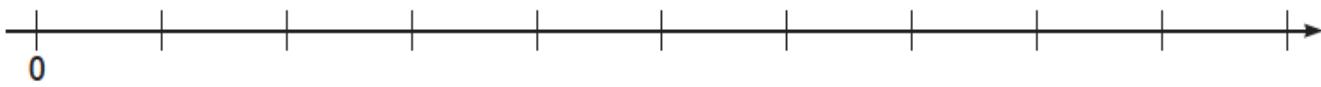
Решење:

ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 1000

СТОТИНЕ ПРВЕ ХИЉАДЕ

1. На бројевној правој напиши све стотине прве хиљаде.

2. Допуни реченицу.

Најмања стотина прве хиљаде је ____, а највећа стотина је ____.

3. Напиши цифрама следеће бројеве.

три стотине _____

седамсто _____

четири стотине _____

осам стотина _____

шест стотина _____

девет стотина _____

пет стотина _____

двеста _____

четиристо _____

4. Напиши све стотине прве хиљаде које су:

- веће од 400 _____
- мање од 900 _____
- веће од 200, а мање од 800 _____
- мање од 700, а веће од 300 _____

5. Напиши речима следеће бројеве.

400 _____

600 _____

300 _____

700 _____

900 _____

200 _____

800 _____

500 _____

1000 _____

6. Напиши све стотине које на месту стотина имају непаран број.

7. У сваки упиши знак < или > или = тако да записи буду тачни.

800 400

500 900

700 7C

300 700

2C 200

600 300

900 1000

100 1C

ДЕСЕТИЦЕ ПРВЕ ХИЉАДЕ

1. Попуни табелу. Напиши десетице које недостају.

СТОТИНЕ	ДЕСЕТИЦЕ									
1. СТОТИНА	10		30		50				90	100
2. СТОТИНА	110					160		180		200
3. СТОТИНА		220	230			260			290	
4. СТОТИНА	310				350		370		390	
5. СТОТИНА				440						500
6. СТОТИНА		520				560				
7. СТОТИНА				640						
8. СТОТИНА						760				
9. СТОТИНА				840					890	
10. СТОТИНА	910						970			

2. Напиши цифрама следеће бројеве.

триста седамдесет _____

девет стотина двадесет _____

осам стотина педесет _____

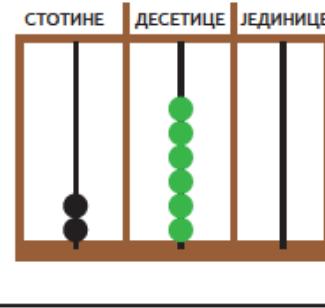
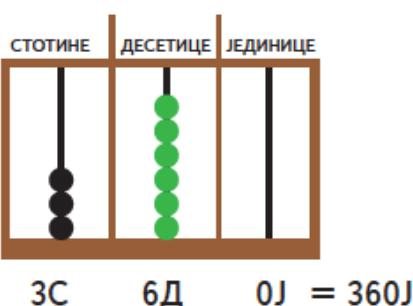
шестсто деведесет _____

3. Како се читају следећи бројеви? Напиши.

Број 740 читамо: _____

Број 930 читамо: _____

4. Погледај слику. Према датом приказу напиши одговарајуће бројеве.

БРОЈЕВИ ПРВЕ ХИЉАДЕ

1. Напиши бројеве којима почињу и завршавају стотине прве хиљаде.

1. стотина _____

2. стотина _____

3. стотина _____

4. стотина _____

5. стотина _____

6. стотина _____

7. стотина _____

8. стотина _____

9. стотина _____

10. стотина _____

2. Одреди стотине којима припадају написани бројеви у табелама.

БРОЈ	СТОТИНА
89	
245	
798	
120	
399	

БРОЈ	СТОТИНА
109	
890	
562	
678	
810	

БРОЈ	СТОТИНА
450	
352	
904	
590	
1000	

3. На свакој линији напиши одговарајући број.

$$2\text{C } 7\text{Д } 8\text{J} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$8\text{C } 3\text{Д } 2\text{J} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$1\text{C } 6\text{Д } 0\text{J} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$5\text{C } 0\text{Д } 7\text{J} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$4\text{C } 0\text{Д } 5\text{J} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$3\text{C } 9\text{Д } 4\text{J} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$7\text{C } 1\text{Д } 5\text{J} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$9\text{C } 0\text{Д } 1\text{J} = \underline{\hspace{2cm}}$$

4. Напиши све бројеве који су:

- између бројева 789 и 803 _____

- мањи од броја 912, а већи од броја 898 _____

5. Заокружи бројеве који припадају шестој стотини.

601

524

611

660

523

600

596

501

603

6. Напиши:

- све непарне бројеве који се налазе између бројева 279 и 305

- последња четири парна броја девете стотине

7. Напиши речима дате бројеве.

868 _____ 444 _____

999 _____ 666 _____

265 _____ 771 _____

111 _____ 219 _____

8. Напиши први претходник и први следбеник датих бројева.

_____, 567, _____. _____, 689, _____. _____, 900, _____. _____, 801, _____

9. Напиши колико стотина, десетица и јединица садрже дати бројеви.

БРОЈ	С	Д	Ј
349			
472			
178			
550			

БРОЈ	С	Д	Ј
631			
986			
235			
814			

10. Спој линијом једнаке бројеве.

2С 3Д 7Ј

914

896

323

7С 5Д 2Ј

429

3С 2Д 3Ј

6С 0Д 5Ј

237

605

9С 1Д 4Ј

5С 7Д 8Ј

752

4С 2Д 9Ј

578

8С 9Д 6Ј

11. Од датих цифара запиши све троцифрене бројеве. Цифре се не могу понављати.

а) 6, 7 и 3 _____

б) 5, 9 и 6 _____

в) 8, 4 и 2 _____

12. Напиши:

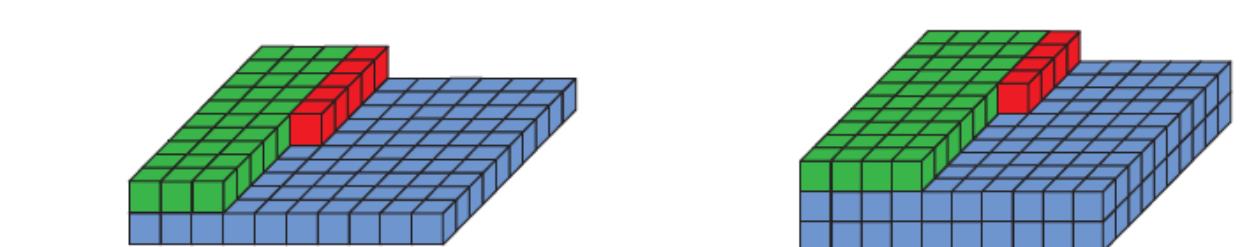
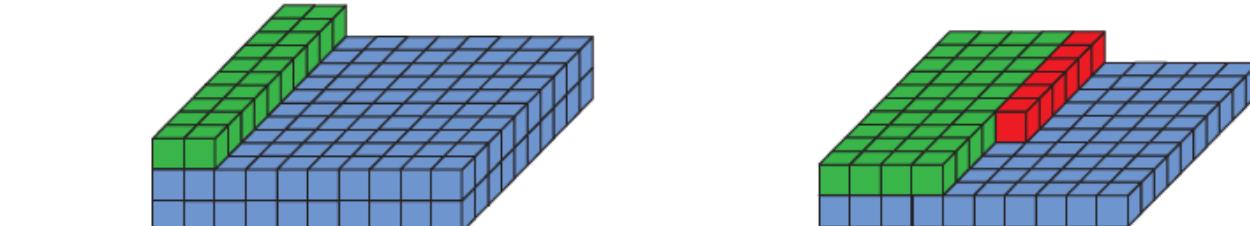
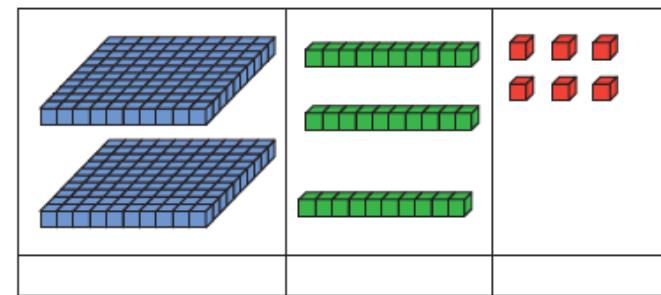
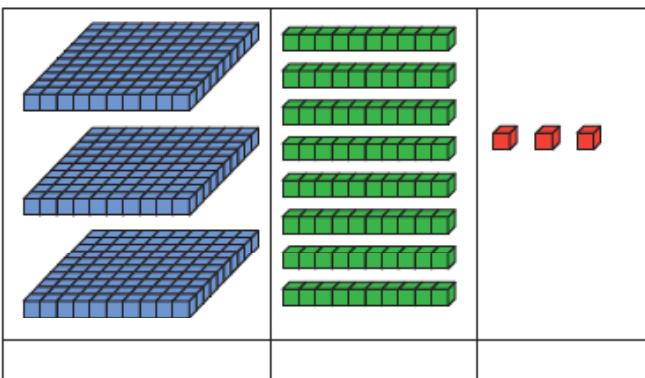
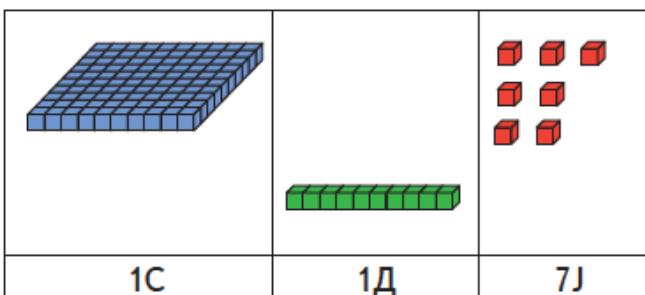
• првих седам бројева 7. стотине _____

• првих пет парних бројева 8. стотине _____

• последња четири непарна броја 9. стотине _____

УПОРЕЂИВАЊЕ БРОЈЕВА ПРВЕ ХИЉАДЕ

1. Који бројеви су представљени slikама? Уочи број стотина, десетица и јединица.
Напиши бројеве и упореди их.

2. Бројеве: 245, 978, 654, 123, 908, 675, 897, 125, 346, 298, 108 и 720 поређај од највећег до најмањег.
-

3. Напиши све бројеве прве хиљаде којима је цифра стотина број 3 и цифра десетица број 8. Поређај их од најмањег до највећег.
-

4. У сваки упиши знак $>$ или $<$ или $=$ тако да записи буду тачни.

2С 9Д 7Ј 4С 9Д 0Ј 8С 5Д 9Ј 4С 4Д 2Ј 1С 9Д 3Ј 19Д 3Ј

456 378 221 187 879 693 504 405 250 25Д

5. Поред тачне тврдње напиши ДА, а поред нетачне напиши НЕ.

- Ако упоређујемо троцифрене бројеве, прво упоређујемо стотине, затим десетице, и на крају јединице. ____
- Број 456 је мањи од броја 398. ____
- Ако два троцифрена броја имају једнак број стотина, већи је онај број који има мањи број десетица. ____
- Број 687 је већи од броја 678. ____
- Ако два троцифрена броја имају једнак број стотина и десетица, већи је онај број који има већи број јединица. ____
- Ако два троцифрена броја имају једнак број стотина, десетица и јединица, они су неједнаки. ____
- Од два троцифрена броја са различитим цифрама стотина, већи је онај број који има већу цифру стотина. ____

РИМСКЕ ЦИФРЕ

1. Римским цифрама напиши следеће бројеве.

90 _____

440 _____

125 _____

54 _____

668 _____

789 _____

76 _____

999 _____

884 _____

2. Арапским цифрама напиши следеће бројеве.

M _____

CMXIV _____

CMLXXXVII _____

DCLXXXIV _____

CDXCIX _____

DIX _____

3. Римским цифрама напиши број:

• чланова твоје породице _____ • ученика у твом одељењу _____

• дечака у твом одељењу _____ • девојчица у твом одељењу _____

• дана у месецу мају и јуну _____ • дана у преступној годин _____

4. Напиши римским цифрама прве претходнике и прве следбенике датих бројева.

_____, CCXL, _____

_____, CCCXCVIII, _____

_____, CMIX, _____

_____, DCCCXLIX, _____

5. Заокружи бројеве који су погрешно написани римским цифрама.

CCCCXXVIII CMLXV DCCCCLXXXVIII DCCXVIII DCXII CCCXXXXIV

6. Упореди бројеве па у сваки напиши знак < или > тако да записи буду тачни.

CCCVIII CMLVI

CMLVIII CMLXV

DCCXLIII DI

CXIV XXIX

DCCXVII CDXLIX

CDXV CDXX

DCCCXLI DCCCLXI

XCVIII CVIII

CCCIX CMXI

7. Напиши римским цифрама прве претходнике и прве следбенике датих бројева.

_____, 900, _____

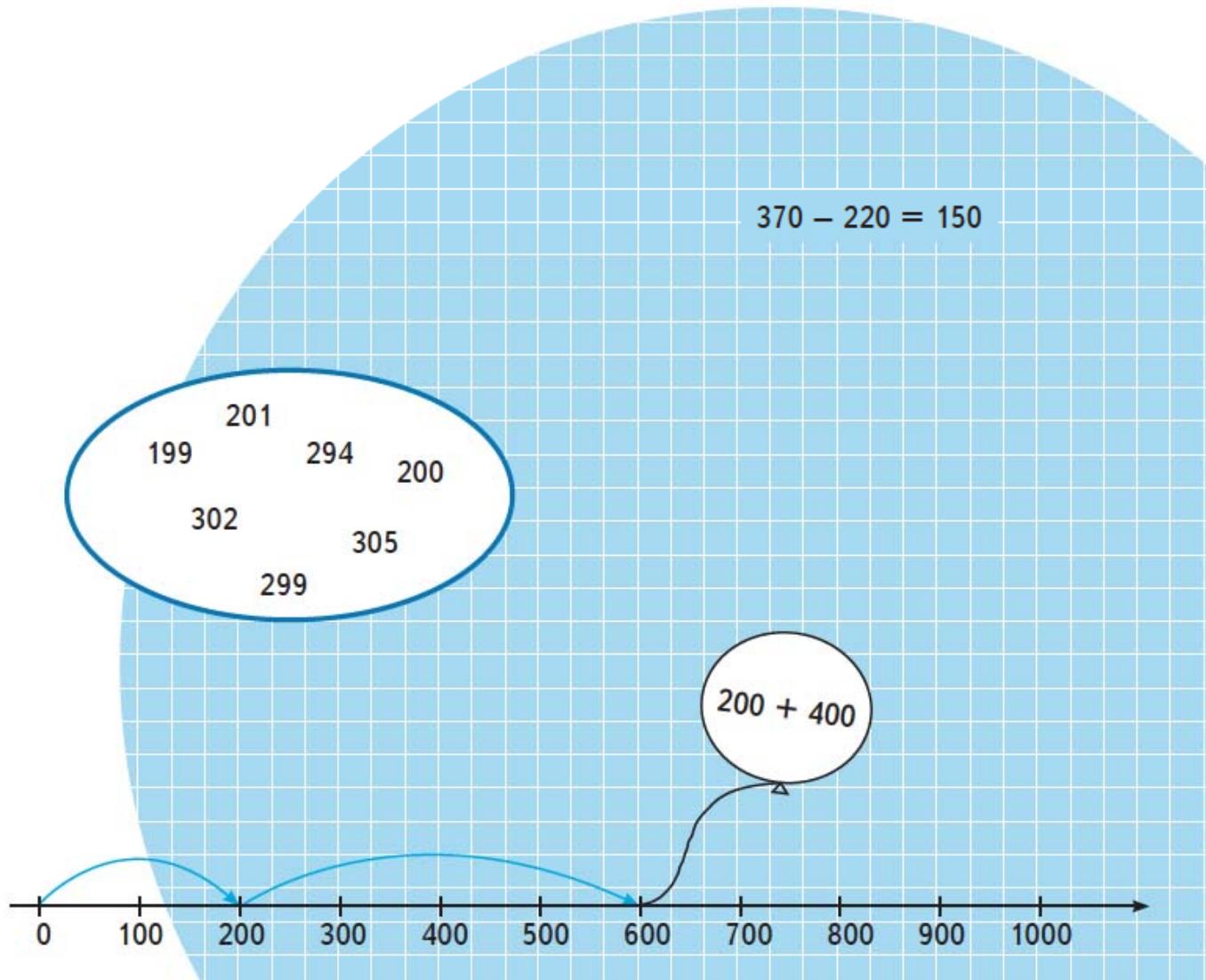
_____, 699, _____

_____, 265, _____

_____, 758, _____

САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ БРОЈЕВА ДО 1000

ПРВИ ДЕО

САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ СТОТИНА

1. Израчунај.

$$2 + 3 = \underline{\quad}$$

$$3 + 5 = \underline{\quad}$$

$$8 - 1 = \underline{\quad}$$

$$6 - 4 = \underline{\quad}$$

$$2\text{д} + 3\text{д} = \underline{\quad}$$

$$3\text{д} + 5\text{д} = \underline{\quad}$$

$$8\text{д} - 1\text{д} = \underline{\quad}$$

$$6\text{д} - 4\text{д} = \underline{\quad}$$

$$200 + 300 = \underline{\quad}$$

$$300 + 500 = \underline{\quad}$$

$$800 - 100 = \underline{\quad}$$

$$600 - 400 = \underline{\quad}$$

$$100 + 400 = \underline{\quad}$$

$$200 + 200 = \underline{\quad}$$

$$500 + 400 = \underline{\quad}$$

$$700 + 300 = \underline{\quad}$$

$$800 - 200 = \underline{\quad}$$

$$700 - 600 = \underline{\quad}$$

$$1000 - 800 = \underline{\quad}$$

$$900 - 500 = \underline{\quad}$$

2. На сваку линију напиши одговарајући број.

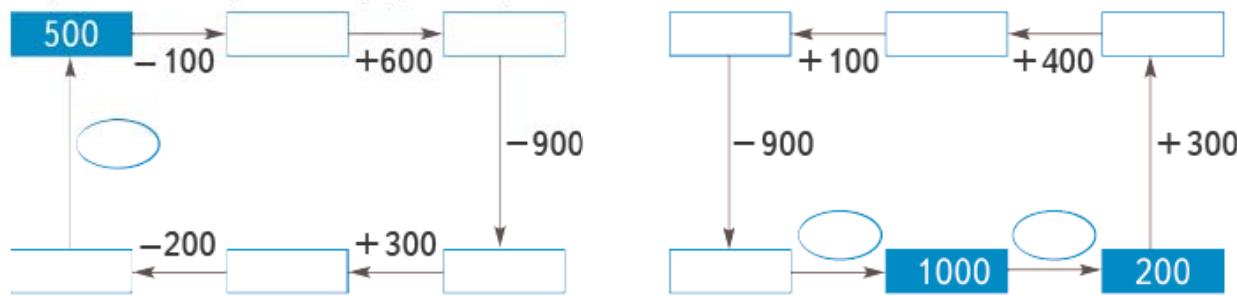
$$400 + 300 - \underline{\quad} = 200$$

$$700 - 100 + \underline{\quad} = 900$$

$$\underline{\quad} - 400 + 200 = 800$$

$$600 + 200 - \underline{\quad} = 500$$

3. У празна поља упиши бројеве који недостају.

4. Попуни табеле.

Умањеник	900		1000		
Умањилац		500	700	400	500
Разлика	200	300		100	500

Први сабирак	200			400	500
Други сабирак	700	500	300		300
Збир		1000	1000	900	

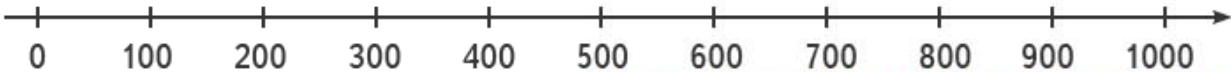
5. У једно летовалиште првог дана је допутовало 400 туриста. Другог дана је допутовало 100 туриста мање него првог дана. Колико туриста је укупно допутовало у то летовалиште?

Одговор:

6. Међу датим бројевима заокружи два броја чија разлика је највећа. Напиши и израчунај разлику тих бројева.

200 800 500 900 400

7. Израчунај збир највећег броја треће и пете стотине. Пrikажи га на бројевној правој.

8. У сваки \bigcirc упиши знак $<$ или $>$ или $=$ тако да записи буду тачни.

$1000 - 600 \bigcirc 200 + 200$

$900 - 300 \bigcirc 800 - 400$

$200 + 100 \bigcirc 700 + 100$

$100 + 200 \bigcirc 500 - 200$

$400 + 600 \bigcirc 300 + 500$

$1000 - 700 \bigcirc 500 + 100$

9. Напиши све начине на који се може извршити плаћање следећих износа у датим новчаницама.

$700 = \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} = \boxed{} + \boxed{}$

$600 = \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} = \boxed{} + \boxed{}$

$900 = \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} + \boxed{} = \boxed{} + \boxed{} + \boxed{}$

$1000 = \boxed{} = \boxed{} = \boxed{}$

10. У једном магацину је било 1000 ћакова брашна. Првог дана је изнето 400 ћакова, а другог дана 300 ћакова брашна. Колико ћакова брашна је остало у магацину?

Одговор: _____

11. Састави и напиши текстуални задатак за дати израз и одреди његову вредност.

$700 - (300 + 200)$

Текстуални задатак: _____

Решење: _____

ЗАМЕНА МЕСТА САБИРАКА

1. Замени места сабирцима и израчунај збир бројева.

$200 + 600 = \underline{\hspace{2cm}}$

$500 + 300 = \underline{\hspace{2cm}}$

$700 + 100 = \underline{\hspace{2cm}}$

$600 + 400 = \underline{\hspace{2cm}}$

$800 + 200 = \underline{\hspace{2cm}}$

$900 + 100 = \underline{\hspace{2cm}}$

$300 + 400 = \underline{\hspace{2cm}}$

$200 + 100 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. Допуни реченицу.

Ако сабирци замене места

3. У сваки упиши број тако да једнакости буду тачне.

$100 + \bigcirc = 200 + 100$ $\bigcirc + 500 = 500 + 300$ $700 + \bigcirc = 300 + 700$

4. Без рачунања спој линијом изразе који имају исту вредност.

$100 + 400$

$200 + 300$

$200 + 700$

$600 + 300$

$100 + 800$

$300 + 600$

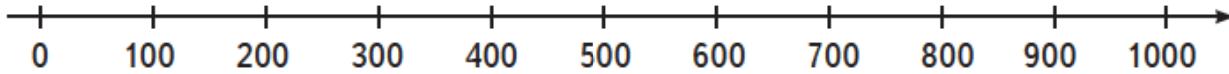
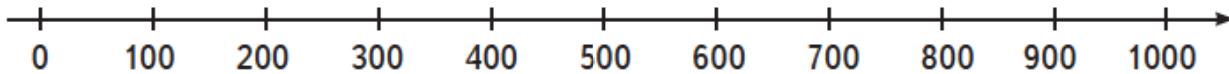
$800 + 100$

$400 + 100$

$300 + 200$

$700 + 200$

5. На бројевним правама прикажи на два начина збир бројева 400 и 200.

ЗДРУЖИВАЊЕ САБИРАКА

1. Израчунај збир бројева 200, 400 и 100 користећи здруживање сабирака.

Први начин: _____

Други начин: _____

2. Допуни једнакости без рачунања.

$$(200 + 500) + 300 = 200 + (\underline{\hspace{2cm}} + 300)$$

$$700 + (100 + 200) = (700 + \underline{\hspace{2cm}}) + 100$$

$$(600 + 200) + 100 = (600 + 100) + \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(300 + 100) + 400 = (300 + 400) + \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(500 + 200) + 300 = \underline{\hspace{2cm}} + (200 + 300)$$

$$400 + (300 + 200) = (\underline{\hspace{2cm}} + 200) + 300$$

$$(500 + 300) + 100 = \underline{\hspace{2cm}} + (300 + 100)$$

3. Допуни реченицу.

Збир три сабирка се не мења _____

4. Применом својства замене места сабирака и здруживања сабирака, збир бројева 200, 300 и 100 израчунај на четири начина.

5. Марија је у новчанику имала новчанице од 100, 200 и 500 динара. Колико новца је у новчанику имала Марија? Израчунај на три начина.

6. Састави, напиши и реши задатак према изразу: $100 + 300 + 600$.

Текстуални задатак: _____

Решење: _____

САБИРАЊЕ ТРОЦИФРЕНог БРОЈА И ДЕСЕТИЦА

1. Израчунај збир бројева.

$$700 + 30 = \underline{\quad}$$

$$600 + 50 = \underline{\quad}$$

$$200 + 70 = \underline{\quad}$$

$$300 + 90 = \underline{\quad}$$

$$620 + 80 = \underline{\quad}$$

$$230 + 70 = \underline{\quad}$$

$$340 + 10 = \underline{\quad}$$

$$900 + 20 = \underline{\quad}$$

$$880 + 20 = \underline{\quad}$$

$$610 + 90 = \underline{\quad}$$

$$440 + 60 = \underline{\quad}$$

$$550 + 50 = \underline{\quad}$$

2. Попуни табеле.

a	b	$a + c$	$(a + c) + c$
400	40		
600	10		
700	20		

x	y	$x + y$	$(x + y) + y$
325	60		
584	80		
638	90		

3. Напиши изразе и израчунај њихове вредности.

- Збиру бројева 604 и 50 додај број 90. _____

- Броју 60 додај збир бројева 851 и 20. _____

4. У сваки \bigcirc упиши знак $<$ или $>$ или $=$ тако да записи буду тачни.

$$180 + 20 \bigcirc 90 + 110$$

$$720 + 60 \bigcirc 423 + 40$$

$$360 + 30 \bigcirc 510 + 20$$

$$270 + 30 \bigcirc 319 + 70$$

$$555 + 10 \bigcirc 245 + 50$$

$$708 + 80 \bigcirc 728 + 60$$

5. Највећи број четврте стотине повећај за највећи број четврте десетице.

6. У једном кампу летује 126 дечака и 80 девојчица. Колико деце летује у том кампу?

Одговор: _____

ОДУЗИМАЊЕ ДЕСЕТИЦА ОД ТРОЦИФРЕНOG БРОЈА

1. Израчунај разлику бројева.

$$270 - 40 = \underline{\quad}$$

$$400 - 90 = \underline{\quad}$$

$$586 - 50 = \underline{\quad}$$

$$721 - 30 = \underline{\quad}$$

$$420 - 70 = \underline{\quad}$$

$$900 - 80 = \underline{\quad}$$

$$665 - 30 = \underline{\quad}$$

$$533 - 60 = \underline{\quad}$$

$$392 - 70 = \underline{\quad}$$

$$545 - 60 = \underline{\quad}$$

$$611 - 20 = \underline{\quad}$$

$$864 - 80 = \underline{\quad}$$

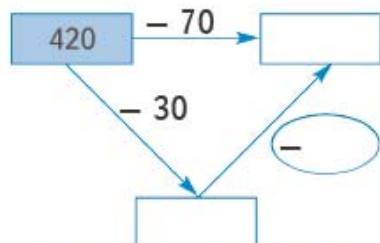
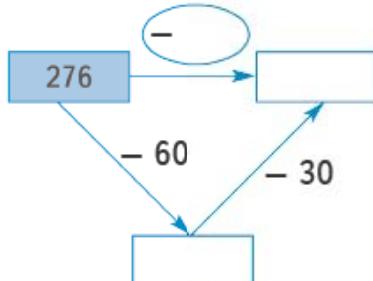
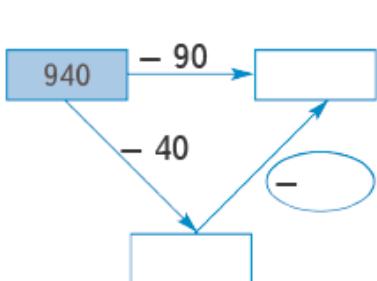
$$981 - 90 = \underline{\quad}$$

$$444 - 50 = \underline{\quad}$$

$$120 - 30 = \underline{\quad}$$

$$505 - 50 = \underline{\quad}$$

2. Прати стрелице и попуни празна поља.

3. У сваки \bigcirc упиши знак $<$ или $>$ или $=$ тако да записи буду тачни.

$$216 - 30 \bigcirc 300 - 90 \quad 555 - 60 \bigcirc 500 - 50 \quad 700 - 40 \bigcirc 720 - 60$$

$$820 - 70 \bigcirc 700 - 40 \quad 660 - 70 \bigcirc 420 - 30 \quad 900 - 10 \bigcirc 975 - 80$$

4. Разлику бројева 620 и 50 умањи за разлику бројева 160 и 80, па добијену разлику умањи за 90.

5. Драгана је сакупила 116 слицица, Иван 20 слицица мање од Драгане, а Марко 30 слицица више од Ивана. Колико је слицица сакупио Иван, а колико Марко?

Одговор:

6. Састави, напиши и реши задатак према изразу: $(974 - 70) - 20$.

Текстуални задатак:

Решење:

САБИРАЊЕ ТРОЦИФРЕНOG И ЈЕДНОЦИФРЕНOG БРОЈА

1. Сабери.

$164 + 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

$237 + 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

$962 + 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

$906 + 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$395 + 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

$189 + 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. Израчунај.

$222 + 4 + 2 = \underline{\hspace{2cm}}$

$537 + 9 + 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

$628 + 3 + 8 = \underline{\hspace{2cm}}$

$431 + 4 + 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

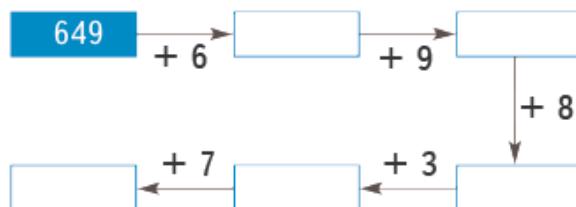
$904 + 2 + 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

$708 + 5 + 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

3. Попуни табелу.

Први сабирак		674		888
Други сабирак	211		6	9
Збир	219	680	399	

4. Попуни празна поља.

5. Израчунај збир бројева:

a) $452, 6$ и $9 = \underline{\hspace{2cm}}$

b) $388, 3$ и $8 = \underline{\hspace{2cm}}$

6. Највећи једноцифрени парни број увећај збиром бројева 145 и 6 .

7. У једном воћњаку има 214 садница шљиве, а у другом 9 садница више. Колико садница шљиве има у другом воћњаку?

Одговор: _____

8. У биоскопској сали гледаоци су заузели 242 места. Ако је још осам места остало непопуњено, колико места има та биоскопска сала?

Одговор: _____

ОДУЗИМАЊЕ ЈЕДНОЦИФРЕНOG ОД ТРОЦИФРЕНOG БРОЈА

1. Израчунај.

$118 - 5 = \underline{\hspace{2cm}}$ $445 - 4 = \underline{\hspace{2cm}}$ $206 - 2 = \underline{\hspace{2cm}}$ $777 - 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

$913 - 7 = \underline{\hspace{2cm}}$ $664 - 8 = \underline{\hspace{2cm}}$ $529 - 9 = \underline{\hspace{2cm}}$ $333 - 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. Напиши број који је за:

- 9 мањи од броја 358 $\underline{\hspace{2cm}}$
- 5 мањи од броја 947 $\underline{\hspace{2cm}}$
- 4 мањи од броја 689 $\underline{\hspace{2cm}}$
- 6 мањи од броја 453 $\underline{\hspace{2cm}}$
- 1 мањи од броја 992 $\underline{\hspace{2cm}}$
- 1 мањи од броја 287 $\underline{\hspace{2cm}}$

3. Напиши изразе и израчунај њихове вредности.

- Највећи непарни број пете стотине умањи за разлику бројева 12 и 6.

- Од броја 496 одузми најмањи непарни једноцифрени број.

- Разлици бројева 512 и 7 додај највећи једноцифрени број.

- Разлици бројева 503 и 8 додај разлику бројева 10 и 5.

- Збир бројева 307 и 8 умањи за број 8.

- Одреди разлику најмањег непарног броја пете стотине и највећег парног једноцифреног броја.

4. На фарми има 307 кокошака, а гусака за 5 мање него кокошака. Колико има гусака?

Одговор: _____

5. У албум може да се залепи 440 слицица, а Марко је залепио 8. Колико још слицица треба да залепи да би попунио албум?

Одговор: _____

САБИРАЊЕ ТРОЦИФРЕНог И ДВОЦИФРЕНог БРОЈА

1. Израчунај збир бројева.

$109 + 18 = \underline{\hspace{2cm}}$

$364 + 27 = \underline{\hspace{2cm}}$

$226 + 48 = \underline{\hspace{2cm}}$

$562 + 29 = \underline{\hspace{2cm}}$

$72 + 419 = \underline{\hspace{2cm}}$

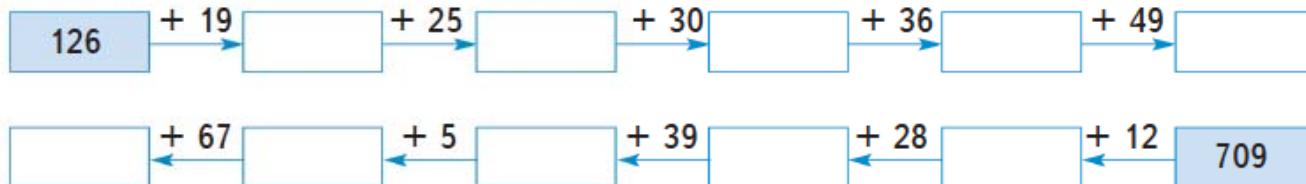
$425 + 36 = \underline{\hspace{2cm}}$

$714 + 57 = \underline{\hspace{2cm}}$

$889 + 56 = \underline{\hspace{2cm}}$

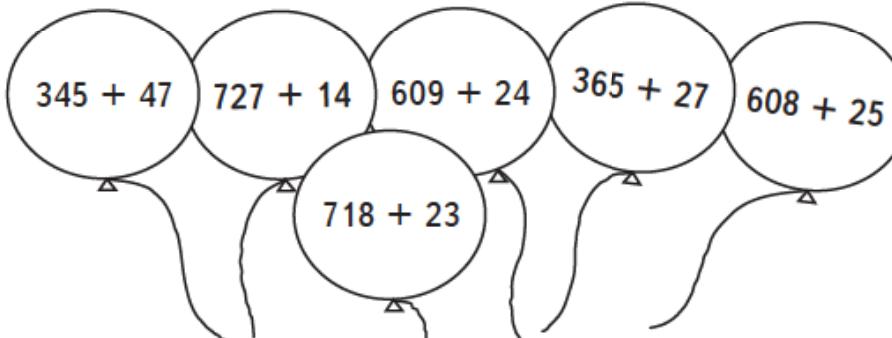
$55 + 668 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. Прати стрелице и попуни празна поља.

3. Збир бројева 407 и 56 увећај за број 28.

4. Одреди збир бројева и обој балоне одговарајућом бојом.

741
плаво

633
црвено

392
зелено

5. Збир бројева 819 и 24 увећај за збир бројева 36 и 18.

6. У једној кутији има 114 банана, а у другој 59 банана. Колико банана има у обе кутије?

Одговор: _____

7. Састави, напиши и реши задатак према датом изразу: $114 + (28 + 39)$.

Текстуални задатак: _____

Решење: _____

ОДУЗИМАЊЕ ДВОЦИФРЕНог ОД ТРОЦИФРЕНог БРОЈА

1. Израчунај разлику бројева.

$129 - 38 = \underline{\quad}$ $616 - 39 = \underline{\quad}$ $508 - 89 = \underline{\quad}$ $998 - 49 = \underline{\quad}$

$815 - 75 = \underline{\quad}$ $308 - 96 = \underline{\quad}$ $411 - 59 = \underline{\quad}$ $633 - 99 = \underline{\quad}$

$747 - 88 = \underline{\quad}$ $917 - 39 = \underline{\quad}$ $702 - 38 = \underline{\quad}$ $569 - 69 = \underline{\quad}$

2. Прати стрелице и попуни празна поља.

$- 32$	$- 44$	$- 15$	$- 66$	$- 79$	$- 24$	$- 55$	$- 12$	$- 10$
926								
816								
794								
555								
402								

3. Умањеник је разлика бројева 715 и 46, а умањилац разлика бројева 103 и 74. Израчунај вредност израза.

4. Умањеник је највећи непаран број седме стотине. Умањилац је број 28. Израчунај разлику бројева.

5. Никола чита књигу која има 250 страна. Прочитao је 85 страна. Колико му је преостало још страна књиге да прочита?

_____ Одговор: _____

6. У воћњаку је било засађено 355 воћака. Од броја засађених воћака, осушиле су се 43. Колико воћака се није осушило?

_____ Одговор: _____

7. На Периној живинарској фарми има 258 кокошака. Патака има за 34 мање него кокошака. Колико патака има на Периној фарми?

_____ Одговор: _____

САБИРАЊЕ ТРОЦИФРЕНХ БРОЈЕВА

1. Израчунај.

$375 + 290 = \underline{\hspace{2cm}}$

$544 + 324 = \underline{\hspace{2cm}}$

$624 + 167 = \underline{\hspace{2cm}}$

$287 + 458 = \underline{\hspace{2cm}}$

$763 + 205 = \underline{\hspace{2cm}}$

$476 + 309 = \underline{\hspace{2cm}}$

$815 + 148 = \underline{\hspace{2cm}}$

$198 + 567 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. Међу бројевима: 234, 789, 357 и 669, пронађи број који је најближи броју 425 и израчунај њихов збир.

3. Напиши број који је за:

- 198 већи од броја 496 $\underline{\hspace{2cm}}$ • 234 већи од броја 519 $\underline{\hspace{2cm}}$
- 306 већи од броја 673 $\underline{\hspace{2cm}}$ • 389 већи од броја 432 $\underline{\hspace{2cm}}$
- 219 већи од броја 183 $\underline{\hspace{2cm}}$ • 425 већи од броја 237 $\underline{\hspace{2cm}}$
- 347 већи од броја 218 $\underline{\hspace{2cm}}$ • 533 већи од броја 149 $\underline{\hspace{2cm}}$

4. Попуни табеле.

+	367	298
493		
577		
619		

x	x + 200	x + 389	x + 443
169			
548			
393			

5. • Први претходник броја 289 повећај збиром бројева 173 и 329.

• Први следбеник броја 174 повећај збиром бројева 220 и 437.

6. У једној школи у трећем разреду има 129 дечака и 129 девојчица. Колико укупно има дечака и девојчица у трећем разреду?

Одговор: $\underline{\hspace{2cm}}$

ОДУЗИМАЊЕ ТРОЦИФРЕНХ БРОЈЕВА

1. Извршије разлику бројева.

$$354 - 132 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$536 - 224 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$602 - 201 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$306 - 106 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$819 - 709 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$958 - 642 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. У сваки \bigcirc упиши знак $<$ или $>$ или $=$ тако да записи буду тачни.

$$247 - 135 \bigcirc 478 - 178 \quad 678 - 329 \bigcirc 575 - 246 \quad 722 - 420 \bigcirc 802 - 500$$

$$926 - 349 \bigcirc 819 - 242 \quad 734 - 256 \bigcirc 286 - 178 \quad 538 - 218 \bigcirc 621 - 456$$

3. Попуни табелу.

x	690	560	758	409	682	793	448	756	986	957
y	300	400	648	207	301	540	128	354	740	642
$x - y$										

4. Разлику бројева 856 и 242 умањи збиром бројева 176 и 124.

$$\underline{\hspace{5cm}}$$

5. У броју 960 замени места цифара десетице и јединице. Исто уради у броју 745. Извршије разлику добијених бројева.

$$\underline{\hspace{5cm}}$$

6. Горани су пошумљавали голет. Прва група је засадила 423 саднице бора, а друга група 319 садница бора. За колико је мање друга група засадила борова од прве групе?

$$\text{Одговор: } \underline{\hspace{2cm}}$$

7. Маја је уштедела 950 динара, а њен брат 235 динара мање. Колико динара је уштедео Мајин брат?

$$\text{Одговор: } \underline{\hspace{2cm}}$$

ЗАВИСНОСТ ЗБИРА ОД ПРОМЕНЕ САБИРАКА

1. Попуни табеле користећи зависност збира од промене сабирака.

a	b	$a + b$
170	230	
170 + 200	230	
170 + 400	230	
170 + 500	230	
170 + 600	230	

a	b	$a + b$
300	700	
300	700 - 60	
300	700 - 400	
300	700 - 500	
300	700 - 650	

Како се мења збир у првој табели? _____

Како се мења збир у другој табели? _____

2. Како ће се променити збир два броја ако се:

- први сабирак повећа за 35? _____
- други сабирак смањи за 50? _____
- било који сабирак смањи за 15? _____
- било који сабирак повећа за 15? _____

3. Ако је тврђња тачна заокружи ДА, а ако је нетачна заокружи НЕ.

Збир ће се повећати за неки број, ако један од сабирака повећамо тим бројем.

ДА НЕ

Ако један од сабирака умањимо за 596, збир ће се увећати за 596.

ДА НЕ

Ако је $312 + 588 = 900$, тада је $312 + (588 + 100) = 900$.

ДА НЕ

4. Ако је $x + y = 554$, израчунај:

$$(x + 126) + y = \underline{\hspace{2cm}} \quad x + (y - 224) = \underline{\hspace{2cm}}$$

5. Дамир је замислио два броја. Ако први број умањи за 55, а други повећа за 100, збир тако добијених бројева је број 500. Колики је збир бројева које је Дамир замислио?

_____ Одговор: _____

СТАЛНОСТ ЗБИРА

1. Израчунај збир бројева применом својства сталности збира.

$$195 + 326 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$435 + 512 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$628 + 209 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$764 + 199 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$237 + 415 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$814 + 127 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Један од два сабирка увећан је за број 225. Како треба променити други сабирак да би збир остао непромењен?

Одговор: _____

Допуни реченице.

- Збир се неће променити ако један сабирак _____, а други сабирак _____.
- Ово својство _____.

3. Бака Марта је на пијаци продавала јаја. Пре подне је продала 120 јаја, а после подне је продала 180 јаја. Колико је укупно јаја продала бака Марта?

_____ Одговор: _____

- Колико би бака Марта укупно продала јаја да је пре подне продала 40 јаја више, а после подне 40 јаја мање?

_____ Одговор: _____

- Колико би бака Марта укупно продала јаја да је пре подне продала 35 јаја мање, а после подне 35 јаја више?

_____ Одговор: _____

4. Ако је $a + b = 460$, израчунај:

$$(a + 246) + (b - 246) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(a - 60) + (b - 60) = \underline{\hspace{2cm}}$$

ЗАВИСНОСТ РАЗЛИКЕ ОД ПРОМЕНЕ УМАЊЕНИКА

1. Ако је тврђња тачна заокружи ДА, а ако је нетачна заокружи НЕ.

Ако умањеник повећамо или смањимо за неки број и разлика ће се повећати или смањити за тај исти број.

ДА НЕ

2. Попуни табеле користећи зависност разлике од промене умањеника.

УМАЊЕНИК	УМАЊИЛАЦ	РАЗЛИКА	УМАЊЕНИК	УМАЊИЛАЦ	РАЗЛИКА
350	230		350	230	
$350 + 48$	230		$350 - 48$	230	
$350 + 62$	230		$350 - 62$	230	
$350 + 54$	230		$350 - 54$	230	
$350 + 35$	230		$350 - 35$	230	

3. Разлика два броја је 182. Колика ће бити разлика бројева ако се:

а) умањеник повећа за 255? _____

б) умањеник смањи за 55? _____

4. Како треба променити умањеник да би се разлика бројева:

а) смањила за 120? _____

б) повећала за 280? _____

5. Када се умањеник повећа за 325, разлика је 546. Колика је била разлика пре повећања умањеника?
- _____

6. Када се умањеник смањи за 140, разлика је 463. Колика је била разлика пре смањења умањеника?
- _____

ЗАВИСНОСТ РАЗЛИКЕ ОД ПРОМЕНЕ УМАЊИОЦА

1. Израчунај разлику бројева, а затим:

а) умањилац повећај за 65

$$587 - 342 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$587 - (342 + \underline{\hspace{2cm}}) = \underline{\hspace{4cm}}$$

б) умањилац смањи за 89

$$754 - 356 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$754 - (356 - \underline{\hspace{2cm}}) = \underline{\hspace{4cm}}$$

2. Ако је $a - b = 800$, израчунај колико је:

$$(a + 45) - b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a - (b + 65) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(a - 15) - b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a - (b - 20) = \underline{\hspace{2cm}}$$

3. Како ће се променити разлика, ако се:

а) умањилац повећа за 105? $\underline{\hspace{2cm}}$

б) умањилац смањи за 210? $\underline{\hspace{2cm}}$

4. Одреди вредност непознатог броја, ако знаш да је $600 - 200 = 400$.

$$(600 + a) - 200 = 500 \quad a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(600 - b) - 200 = 300 \quad b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$600 - (200 - s) = 500 \quad s = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$600 - (200 + d) = 100 \quad d = \underline{\hspace{2cm}}$$

5. Разлика два броја је најмањи троцифрени број.

а) Колика ће бити разлика ако се умањилац смањи за највећи једноцифрени број?

Одговор: $\underline{\hspace{2cm}}$

б) Колика ће бити разлика ако се умањилац повећа за најмањи двоцифрени број?

Одговор: $\underline{\hspace{2cm}}$

СТАЛНОСТ РАЗЛИКЕ

1. Ако је $700 - 500 = 200$, израчунај:

$$(700 - 130) - (500 - 130) = \underline{\hspace{10cm}}$$

$$(700 + 260) - (500 + 260) = \underline{\hspace{10cm}}$$

$$(700 - 325) - (500 - 325) = \underline{\hspace{10cm}}$$

$$(700 + 180) - (500 + 180) = \underline{\hspace{10cm}}$$

2. Израчунај разлику бројева. Промени умањеник и умањилац на два начина тако да разлика остане непромењена.

a) $564 - 236 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$564 - 236 = \underline{\hspace{10cm}}$$

b) $248 - 175 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$248 - 175 = \underline{\hspace{10cm}}$$

c) $869 - 423 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$869 - 423 = \underline{\hspace{10cm}}$$

d) $654 - 347 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$654 - 347 = \underline{\hspace{10cm}}$$

3. Допуни реченице.

• Разлика бројева се изменава када умањеник и умањилац
изменавају или изменавају се за исти број.

• Ово својство назива се сталаност разлике.

4. Ако је $a - b = 330$, без рачунања запиши вредност следећих израза.

$$(a - 55) - (b - 55) = \underline{\hspace{4cm}} \quad (a - 29) - (b - 29) = \underline{\hspace{4cm}}$$

$$(a + 20) - (b + 20) = \underline{\hspace{4cm}} \quad (a + 15) - (b + 15) = \underline{\hspace{4cm}}$$

ВЕЗА САБИРАЊА И ОДУЗИМАЊА

1. Ако је тврђња тачна заокружи ДА, а ако је нетачна заокружи НЕ.

Ако од збира два броја одузмемо један сабирак, онда добијемо други сабирак.

ДА НЕ

2. Израчунај збир бројева и резултат провери одузимањем.

$345 + 421 = \underline{\hspace{2cm}}$

$687 + 165 = \underline{\hspace{2cm}}$

$542 + 218 = \underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}} - 345 = 421$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}} - 421 = 345$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}}$

3. Израчунај разлику бројева. Резултат провери сабирањем.

$967 - 543 = \underline{\hspace{2cm}}$

$752 - 295 = \underline{\hspace{2cm}}$

$689 - 495 = \underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}} + 543 = 967$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$543 + \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}}$

$\underline{\hspace{2cm}}$

4. На спортском такмичењу учествовало је 236 дечака и 197 девојчица. Колико је укупно деце учествовало на такмичењу? Израчунај и провери тачност решења.

Одговор: _____

5. Ивана је имала 950 динара. У књижари је купила књигу за 760 динара. Колико динара је остало Ивани? Израчунај и провери тачност решења.

Одговор: _____

ЗАДАЦИ ЗА ВЕЖБАЊЕ

1. Изврачунај.

$$224 + 62 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$411 - 27 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$378 + 96 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$306 + 184 - 89 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$733 - 266 + 27 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$885 - 389 + 45 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$573 + 89 - 17 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Попуни табеле.

a	b	$a+b$	$a-b$	$a+(b+22)$	$(a-44)+b$
586	314				

a	b	$a-(b+120)$	$a-(b-260)$	$(a+99)-(b-99)$	$(a+200)+(b-200)$
586	314				

3. У акцији прикупљања књига, ћаци су у библиотеку доносили књиге. У првој смени донето је 169 књига, а у другој смени за 62 књиге више. Колико књига је прикупљено у другој смени? Колико књига је прикупљено у обе смене?

Одговор:

4. При пошумљавању, на једној планини је засађено 213 садница бора, а јелки за 96 садница мање. Колико је садница укупно засађено на тој планини?

Одговор:

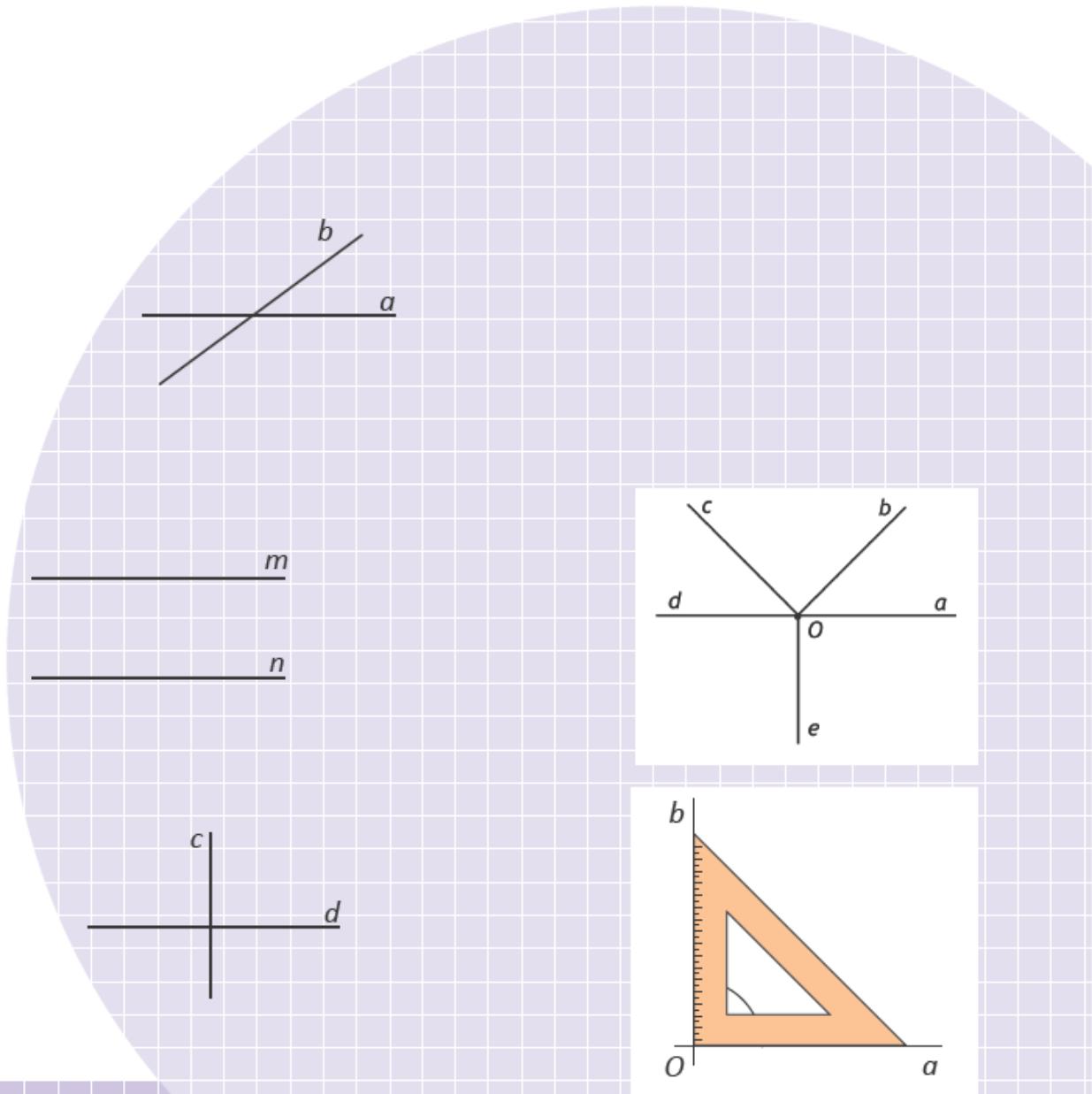
5. Јован је имао 214 кликера. Срђану је поклонио 14 кликера, а Срђан је њему дао 19 кликера. Колико сада Јован има кликера?

- а) више од 214 кликера
- б) тачно 214 кликера
- в) мање од 214 кликера

- Заокружжи слово испред тачног решења.

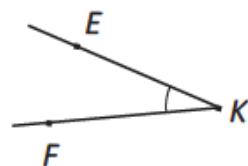
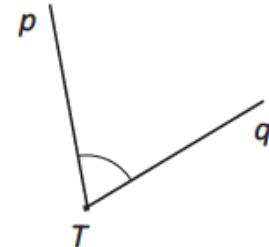
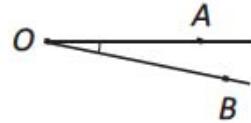
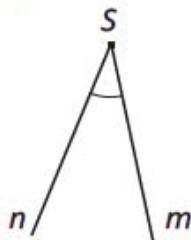
ГЕОМЕТРИЈА

ПРВИ ДЕО

УГАО И ОБЕЛЕЖАВАЊЕ УГЛА

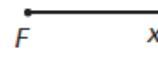
1. Испод сваког цртежа напиши ознаку угла.

2. Нацртај и обележи угао чије теме је тачка H .

•
 H

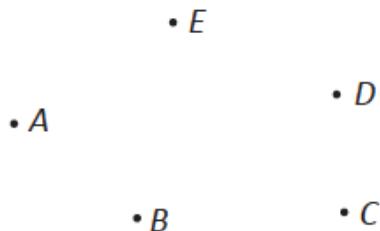
3. Нацртај и обележи угао чији крак је полуправа Fx .

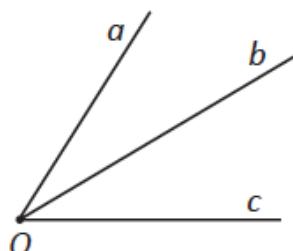
4. Нацртај два угла који имају заједнички крак и обележи их.

5. Нацртај два угла тако да они имају једну заједничку тачку.

6. Спој дужима тачке A и B , B и C , C и D , D и E . Уочи добијене углове и запиши их.

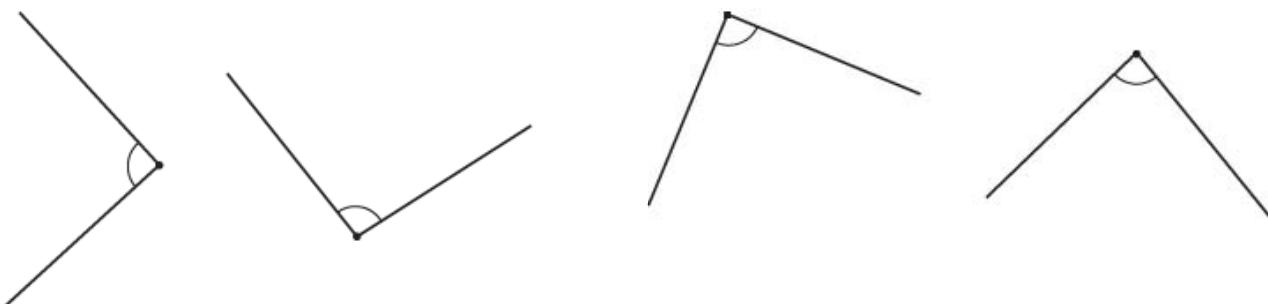
7. Нацртане полуправе одређују три угла. Наведи те углове.

∠ _____
∠ _____
∠ _____

ПРАВ УГАО

1. Означи сваки од нацртаних углова, па утврди и напиши који од њих је прав угао.

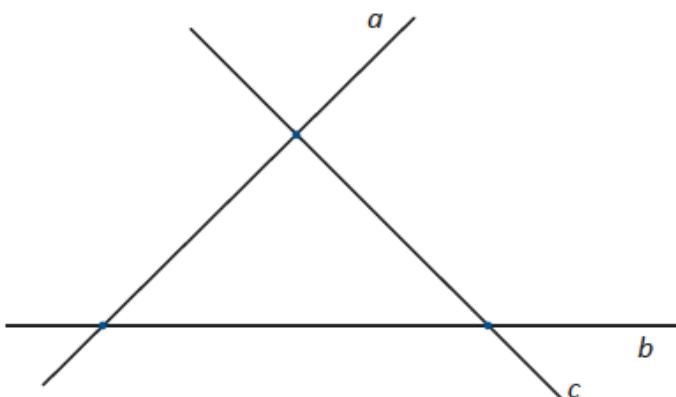
2. Начртај и обележи прав угао чије теме је тачка B .

•
 B

3. Начртај и обележи прав угао коме је крак полуправа Aa .

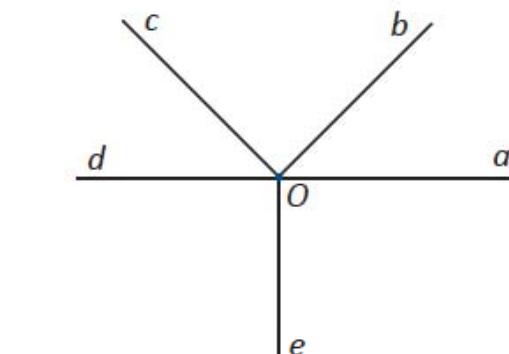
4. Колико правих углова образују нацртане праве?

5. Начртај четири праве тако да оне образују шеснаест правих углова.

ОШТАР И ТУП УГАО

1. Нацртај три полуправе са заједничким почетком, тако да оне образују један прав, један оштар и један туп угао.

2. Какве углове граде казаљке на сату у:

9 h _____ 1 h _____

7 h _____ 3 h _____

11 h _____ 5 h _____

3. Уочи и напиши све праве углове, све оштре углове и све тупе углове.

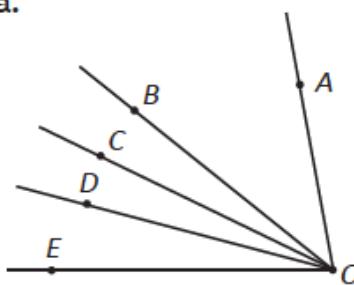
Прави углови су: _____.

Оштре углови су: _____.

Тупи углови су: _____

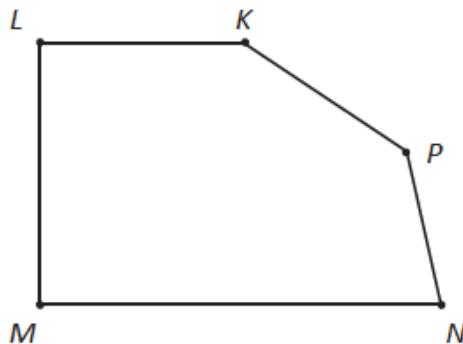
_____.

4. Уочи и напиши све оштре углове са цртежа.

5. Нацртај туп угао xOy , па га подели полуправом Oc на један прав и један оштар угао.

6. На основу цртежа попуни табелу.

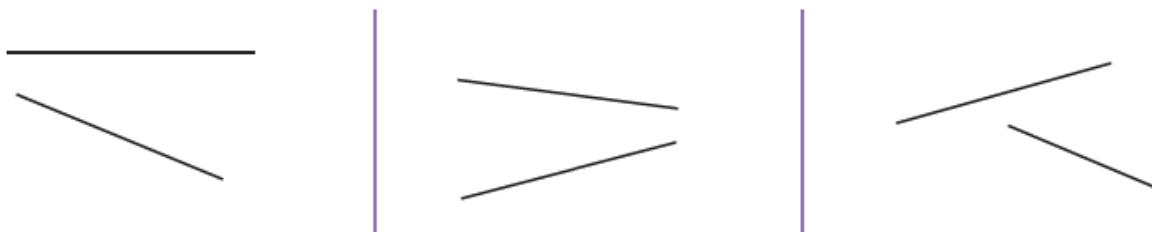
Угао	Прав	Туп	Оштар
Ознака угла			
Број углова			

УЗАЈАМНИ ПОЛОЖАЈИ ДВЕ ПРАВЕ

1. Нацртај праве a и b које се секу и словом S означи тачку пресека.

2. Нацртај три праве a , b и c тако да се сваке две секу.

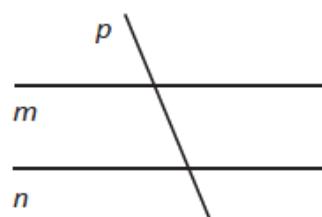
3. Продужи линије којима су представљене праве све док се оне не пресеку, па обележи тачку пресека.

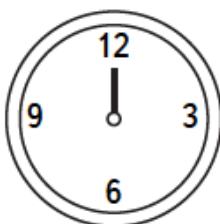
4. На цртежу су приказане праве m , n и p . Обележи тачке у којима се секу те праве, па напиши које су:

• паралелне праве _____

• праве са заједничком тачком _____

5. На сваком часовнику доцртај велику казаљку тако да мала и велика казаљка образују нормалне праве. Часовници треба да показују различито време.

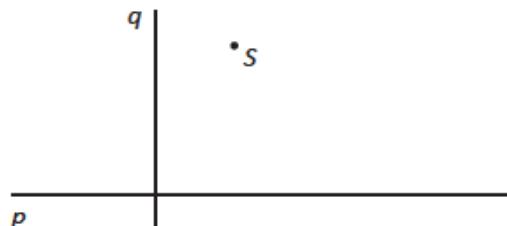
ЦРТАЊЕ ПАРАЛЕЛНИХ ПРАВИХ

1. Нацртај две паралелне праве и означи их.

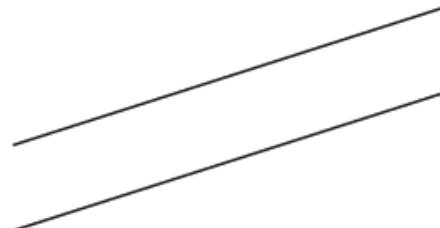
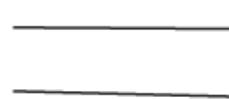
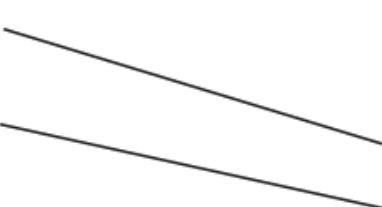
2. Нацртај праве p , q и r тако да је $p \parallel q$ и $q \parallel r$.

3. Нацртај праву t и тачку A која јој не припада. Нацртај праву p која садржи тачку A и паралелна је са правом t .

4. Нацртај праве m и n које садрже тачку S , тако да је права m паралелна са правом p , а права n паралелна са правом q .

5. Помоћу троугаоног лењира и лењира утврди које су праве паралелне.
Заокругли те праве.

6. Дате су тачке M , T , O и J .

- Нацртај праву c која садржи тачке M и T .
- Нацртај праву d која садржи тачку O и паралелна је са правом c .
- Нацртај праву e која садржи тачку J и паралелна је са правом која садржи тачке T и O .

M

j

T

O

ЦРТАЊЕ НОРМАЛНИХ ПРАВИХ

1. Нацртај две међусобно нормалне праве и означи их.
2. Нацртај праву s и две праве које су нормалне на њу. Означи све добијене тачке пресека.
3. Нацртај праву r и ван ње тачку K .
Нацртај праву p која садржи тачку K и нормална је на праву r .
4. Нацртај праву t и на њој означи тачку B . Нацртај праву h која садржи тачку B и нормална је на праву t .
5. Нацртај две праве m и n које се секу. Нацртај тачку E која не припада ниједној од тих правих. Из те тачке нацртај праве u и v тако да права u буде нормална на m , а права v нормална на n .

ЗАДАЦИ ЗА ВЕЖБАЊЕ

1. На следећем цртежу нацртане су по две праве. Испод сваког паре правих написан је број.

1

2

3

На линијама напиши бројеве који одговарају нацртаним правама.

- нормалне праве _____
- паралелне праве _____
- праве за заједничком тачком _____

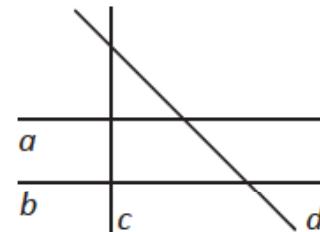
2. На цртежу су нацртане праве a , b , c и d .

Напиши све парове паралелних, нормалних и правих које се секу.

Паралелне праве _____

Нормалне праве _____

Праве које се секу _____

3. На основу цртежа, у сваки \square упиши један од знакова \parallel или \perp тако да запис буде тачан.

$$m \square n$$

$$m \square l$$

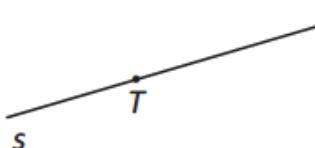
$$n \square l$$

4. На цртежу су нацртане праве s и тачке T и V .

V .

- Нацртај праву t која садржи тачку T и нормална је на праву s .
- Нацртај праву v која садржи тачку V и паралелна је са правом s .
- У каквом су односу праве t и v ?

Одговор: _____

5. Заокружи слово испред сваке тачне тврђње.

- а) Помоћу лењира и троугаоног лењира цртамо паралелне праве.
- б) Помоћу лењира и троугаоног лењира не можемо утврдити да ли су нацртане праве паралелне.
- в) Помоћу троугаоног лењира не можемо нацртати нормалне праве.
- г) Помоћу троугаоног лењира можемо утврдити да ли су нацртане праве нормалне.

САБИРАЊЕ И ОДУЗИМАЊЕ БРОЈЕВА ДО 1000

ДРУГИ ДЕО

$$\begin{array}{r} \text{С} \quad \text{Д} \quad \text{Ј} \\ 2 \quad 4 \quad 0 \\ + \quad 2 \quad 4 \quad 6 \\ \hline \end{array}$$

$$146 = 100 + 40 + 6$$

$$\begin{array}{r} 5 \ 6 \ 8 \\ - 2 \ 6 \ 4 \\ \hline \end{array}$$

a	234	463	671	856	594
$a + 6$					

САБИРАЊЕ ДВОЦИФРЕНХ БРОЈЕВА

(23 + 15, 47 + 28)

1. Израчунај.

$$23 + 42 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$52 + 12 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$34 + 25 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$67 + 31 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$95 + 87 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$49 + 76 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$82 + 29 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$78 + 25 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Израчуј збир датих бројева.

5 6	4 5	9 8	6 2	3 4	7 8	2 9
+ 6 5	+ 8 7	+ 5 4	+ 2 4	+ 1 1	+ 3 2	+ 4 6

3. Лука има 42 кликера, а Иван 53 кликера. Колико укупно кликера имају Лука и Иван? Израчуј на два начина.

1. начин

2. начин

Д	Ј

+

Одговор: _____

4. Израчуј збир највећег непарног броја треће десетице прве стотине и најмањег парног броја друге десетице исте стотине. Рачуј на два начина.

1. начин

2. начин

Д	Ј

+

САБИРАЊЕ ТРОЦИФРЕНOG И ЈЕДНОЦИФРЕНOG БРОЈА $(240 + 6, \quad 124 + 3)$

- 1.** Израчунај збир бројева.

$$\begin{array}{r} 345 \\ + 3 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 524 \\ + 2 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 463 \\ + 5 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 720 \\ + 6 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 682 \\ + 7 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 890 \\ + 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 873 \\ +5 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 542 \\ +7 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 660 \\ +3 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 431 \\ +4 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 746 \\ +2 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 333 \\ +6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 134 \\ + 3 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 252 \\ + 5 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 875 \\ + 4 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 562 \\ + 7 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 481 \\ + 6 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 634 \\ + 2 \\ \hline \end{array}$$

2. На паркингу се налазе 103 путничка аутомобила и 6 аутобуса. Колико је укупно возила на паркингу?

С	Д	Ж

Одговор: _____

- 3.** Одреди број који је:

- за 7 већи од броја 422
 - за 5 већи од броја 360
 - за 4 већи од броја 545
 - за 6 већи од броја 243

4. Према изразу $250 + 9$ састави текстуални задатак и реши га.

Текстуални задатак: _____

Решение: _____

ОДУЗИМАЊЕ ЈЕДНОЦИФРЕНог БРОЈА ОД ТРОЦИФРЕНог (165 – 4, 146 – 8)

1 Израчунај разлику бројева.

$$\begin{array}{r} 457 \\ - 3 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 376 \\ - 8 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 648 \\ - 6 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 736 \\ - 4 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 875 \\ - 3 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 964 \\ - 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 253 \\ -4 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 378 \\ -7 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 467 \\ -5 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 545 \\ -3 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 844 \\ -6 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 659 \\ -8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 878 \\ -7 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 654 \\ -3 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 536 \\ -5 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 798 \\ -9 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 327 \\ -4 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 943 \\ -2 \\ \hline \end{array}$$

2. Израчунай.

- Од збира бројева 123 и 6 одузми број 8.

 - Од разлике бројева 569 и 4 одузми број 3

3. Одреди број који је:

- за 8 мањи од броја 999
 - за 6 мањи од броја 248
 - за 3 мањи од броја 565
 - за 2 мањи од броја 143

4. У једном хотелу смештено је 128 туриста, а у другом 7 туриста мање. Колико је туриста смештено у другом хотелу?

Одговор: _____

САБИРАЊЕ ТРОЦИФРЕНOG И ЈЕДНОЦИФРЕНOG БРОЈА (256 + 4, 236 + 7)

1. Израчунај збир бројева.

1 4 5	2 4 7	3 2 8	6 5 4	8 1 2	7 5 6
+ 5	+ 3	+ 4	+ 7	+ 8	+ 4

2 3 6	4 6 7	5 8 2	7 4 6	6 3 3	3 4 4
+ 8	+ 3	+ 9	+ 5	+ 7	+ 9

7 8 9	3 8 5	4 3 1	5 6 3	8 5 7	9 2 5
+ 7	+ 6	+ 9	+ 8	+ 3	+ 4

2. Попуни табеле.

<i>a</i>	234	463	671	856	594
<i>a</i> + 6					

<i>b</i>	650	412	743	987	345
<i>b</i> + 7					

3. У сваки упиши број тако да једнакост буде тачна.

$$672 + \bigcirc = 680$$

$$239 + \bigcirc = 247$$

$$589 + \bigcirc = 598$$

$$\bigcirc + 342 = 351$$

$$\bigcirc + 785 = 790$$

$$\bigcirc + 476 = 482$$

4. У првом вагону путничког воза било је 113 путника, а у другом вагону 9 путника више. Колико је путника било у другом вагону путничког воза?

_____ Одговор: _____

5. Збиру бројева 275 и 4 додај број 9.

САБИРАЊЕ ТРОЦИФРЕНOG И ДВОЦИФРЕНOG БРОЈА (264 + 31, 225 + 67)

- ### 1. Израчунај.

$$\begin{array}{r} 254 \\ +35 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 567 \\ +29 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 921 \\ +45 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 769 \\ +16 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 643 \\ +48 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 355 \\ +33 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 186 \\ +13 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 654 \\ +28 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 346 \\ +36 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 873 \\ +25 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 225 \\ +47 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 737 \\ +36 \\ \hline \end{array}$$

2. У једној основној школи 134 ученика учи француски језик, а немачки језик за 29 ученика више. Колико ученика учи немачки језик?

Одговор: —

- 3.** Одреди број који је:

- за 35 већи од броја 543
 - за 42 већи од броја 326
 - за 53 већи од броја 648
 - за 26 већи од броја 457

4. Израчунај збир највећег непарног броја шесте стотине и најмањег двоцифреног броја.

стране ист

- 6** Према изразу $345 + 95$ састави текстуални задатак и реши га.

Текстуални задатак:

Решење:

ОДУЗИМАЊЕ ДВОЦИФРЕНог БРОЈА ОД ТРОЦИФРЕНог (139 – 26, 174 – 46)

- 1.** Израчунај разлику бројева.

$\begin{array}{r} 278 \\ - 34 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 565 \\ - 23 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 739 \\ - 26 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 456 \\ - 46 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 927 \\ - 15 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 359 \\ - 36 \\ \hline \end{array}$

$\begin{array}{r} 436 \\ - 21 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 284 \\ - 28 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 595 \\ - 37 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 789 \\ - 43 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 679 \\ - 54 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 996 \\ - 57 \\ \hline \end{array}$

$\begin{array}{r} 675 \\ - 24 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 742 \\ - 36 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 873 \\ - 28 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 428 \\ - 15 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 577 \\ - 59 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 695 \\ - 43 \\ \hline \end{array}$

- 2.** Израчунај разлику бројева ако је умањеник 389, а умањилац 53.
-

- 3.** Од 245 улазница за позоришну представу продато је 27 улазница.
Колико је остало непродатих улазница?
-

Одговор:

- 4.** Попуни табеле.

a	435	478	327	569	286
b	24	39	19	47	59
$a - b$					

m	176	345	747	869	979
n	38	27	31	54	63
$m - n$					

- 5.** Возом је путовало 256 путника. На првој станици изашло је 49 путника, а није ушао ни један путник. Колико путника је наставило вожњу?
-

Одговор:

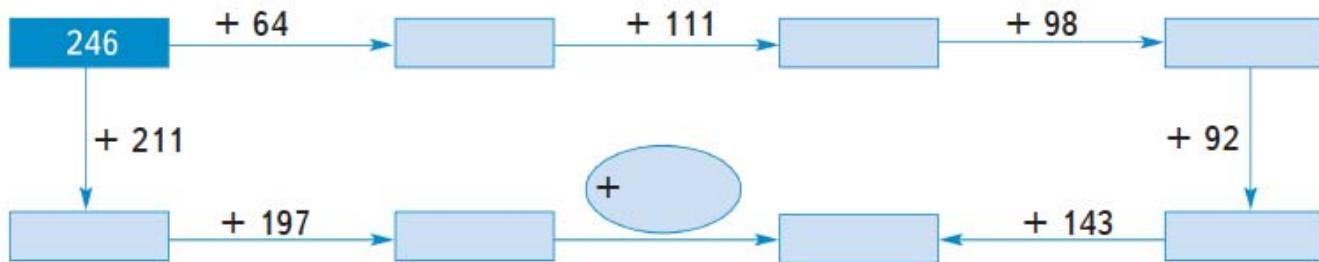
САБИРАЊЕ ТРОЦИФРЕНХ БРОЈЕВА

(235 + 114, 218 + 135)

1. Израчунај.

2 3 4	6 5 2	7 1 5	8 6 2	3 2 8	4 4 2
+ 1 4 1	+ 2 3 5	+ 1 6 7	+ 1 2 9	+ 5 6 5	+ 3 3 8

2. Прати стрелице и попуни празна поља.

3. Збируј бројева 235 и 114 додај први претходник броја 327.

4. Први сабирак је највећи непарни број четврте стотине, а други сабирак је збир најмањег и највећег двоцифреног броја. Израчуј збир бројева.

5. У једном хотелу је боравило 135 гостију, а у другом хотелу 257 гостију. Колико је укупно гостију било у хотелима?

Одговор:

6. У фабрици намештаја једног месеца произведено је 285 кухињских столица, а следећег месеца 17 столица више. Колико столица је произведено за оба месеца?

Одговор:

7. У броју 248 замени места цифара десетице и јединице. Исто уради у броју 567. Израчуј збир добијених бројева.

ОДУЗИМАЊЕ ТРОЦИФРЕНХ БРОЈЕВА (276 – 139, 484 – 286)

1. Израчунај разлику бројева.

4 2 3	5 6 8	3 6 5	9 2 3	7 2 6	6 7 4
– 1 2 3	– 2 6 4	– 1 4 7	– 5 7 2	– 3 2 5	– 4 1 8

2. Попуни табеле.

–	458	565	387	296
834	376			
603				
701				
938				

x	526	417	635	504
y	258	295	279	397
x – y				

3. Одреди број који је за 347 мањи од збира бројева 284 и 237.

4. Разлику бројева 867 и 435 умањи за најмањи непаран број треће стотине.

5. Емина је имала 985 динара и у продавници је потрошила 320 динара. Колико динара је остало Емини?

Одговор:

6. У три вагона путничког воза било је укупно 378 путника. У првом вагону је било 119 путника, а у другом 134 путника. Колико путника је било у трећем вагону?

Одговор:

ЈЕДНАЧИНЕ СА САБИРАЊЕМ

1. Реши једначине и провери тачност решења.

$$x + 126 = 344$$

$$624 + y = 818$$

$$a + 206 = 497$$

$$211 + b = 536$$

Провера:

Провера:

Провера:

Провера:

2. Израчунај непознати сабирац, ако је збир 923, а један сабирац 777.

3. Ако броју 206 додаш неки број, збир ће бити број 558. Израчунај непознати број.

4. Колико је остало непродатих карата за позоришну представу, ако је било 315 карата, а продато је 299? Напиши једначину, реши је и провери тачност решења.

Провера:

Одговор:

5. Реши једначине и према њима састави и напиши текстуални задатак.

• $x + 209 = 714$

Текстуални задатак:

Провера:

• $304 + y = 619$

Текстуални задатак:

Провера:

ЈЕДНАЧИНЕ СА ОДУЗИМАЊЕМ

1. Реши једначине и провери тачност решења.

$$x - 138 = 412$$

Провера:

$$520 - b = 268$$

Провера:

$$m - 215 = 697$$

Провера:

$$617 - c = 149$$

Провера:

2. Колико ружа је било у цвећари ако је продато 685, а остало 279 ружа? Реши једначином.

Провера: _____

Одговор: _____

3. Када непознати број умањимо за највећи непарни број треће стотине, разлика ће бити највећи парни двоцифрени број. Израчунај непознати број.

Провера: _____

4. Израчунај умањеник ако је умањилац 352, а разлика 548.

5. Ако број 721 умањиш неким бројем, разлика ће бити 196. Израчунај непознати број.

6. У једном воћњаку засађено је 319 садница крушака. Колико је садница крушака засађено у другом воћњаку ако у оба воћњака има 826 садница? Реши једначином са непознатим умањиоцем.

Одговор: _____

7. Према једначини $x - 120 = 380$ састави текстуални задатак и реши једначину.

Текстуални задатак: _____

Решење: _____

ЈЕДНАЧИНЕ СА САБИРАЊЕМ И ОДУЗИМАЊЕМ

1. Реши једначине и провери тачност решења.

$$x + 200 = 600$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$121 + a = 845$$

$$a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$x + 348 = 551$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$412 + b = 701$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

Провера:

Провера:

Провера:

Провера:

2. Реши једначине и провери тачност решења.

$$x - 135 = 613$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$595 - y = 365$$

$$y = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a - 593 = 239$$

$$a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$892 - b = 437$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

Провера:

Провера:

Провера:

Провера:

3. Реши једначине на приказани начин.

$$(413 + 156) + m = 887$$

$$n - (217 + 198) = 304$$

$$(999 - 507) - p = 111$$

$$569 + m = 887$$

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

$$m = 887 - 569$$

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

$$m = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

Провера:

Провера:

Провера:

4. За колико треба увећати број 596 да бисмо добили број 879?

Одговор:

5. Који број треба смањити за 249 да би разлика била 532?

Одговор:

6. Од ког броја треба одузети број 374 да би разлика била 271?

Одговор:

7. Катарина је читала књигу која има 254 стране. Колико је она страна прочитала до сад, ако јој је остало да прочита још 106 страна?

Одговор: _____

8. Пекара је испекла 650 векни хлеба. Након преподневне смене у пекари је остало 315 векни. Колико векни хлеба је продато?

Одговор: _____

9. Када је из библиотеке издато 259 књига, остало је још 117. Колико књига је било у библиотеци?

Одговор: _____

10. У корпи је било 213 ораха. Павле је у корпу додао још ораха, тако да сада у корпи има 304 ораха. Колико ораха је Павле ставио у корпу?

Одговор: _____

11. Јована има 150 динара, а Марко има 100 динара. Колико им динара недостаје ако заједно желе да купе лопту која кошта 450 динара?

Одговор: _____

12. Када је из концертне дворане изашло 118 посетилаца, у дворани је остало њих 204. Колико посетилаца је слушало концерт?

Одговор: _____

13. Састави текстуални задатак на основу једначине $528 - x = 254$ и реши је.

Текстуални задатак:

Решење:

Провера: _____

НЕЈЕДНАЧИНЕ СА САБИРАЊЕМ И ОДУЗИМАЊЕМ

1. Напиши све бројеве који су решења дате неједначине.

• $x + 9 < 16$

$x \in \{ \underline{\hspace{1cm}}, \underline{\hspace{1cm}}, \underline{\hspace{1cm}}, \underline{\hspace{1cm}}, \underline{\hspace{1cm}}, \underline{\hspace{1cm}}, \underline{\hspace{1cm}} \}$

• $26 + y < 37$

$y \in \{ \underline{\hspace{1cm}}, \underline{\hspace{1cm}} \}$

• $a + 198 < 206$

$a \in \{ \underline{\hspace{1cm}} \}$

• $451 + b < 460$

$b \in \{ \underline{\hspace{1cm}} \}$

2. Напиши све стотине прве хиљаде које су решења дате неједначине.

• $m < 300$

$m \in \{ \underline{\hspace{1cm}} \}$

• $n > 500$

$n \in \{ \underline{\hspace{1cm}} \}$

• $200 + x < 900$

$x \in \{ \underline{\hspace{1cm}} \}$

• $700 - y < 300$

$y \in \{ \underline{\hspace{1cm}} \}$

3. Реши неједначине као што је приказано.

$x + 128 < 131$

$698 + y < 705$

$261 - b > 256$

$0 + 128 = 128$

$\underline{\hspace{1cm}}$

$\underline{\hspace{1cm}}$

$1 + 128 = 129$

$\underline{\hspace{1cm}}$

$\underline{\hspace{1cm}}$

$2 + 128 = 130$

$\underline{\hspace{1cm}}$

$\underline{\hspace{1cm}}$

$x \in \{ 0, 1, 2 \}$

$\underline{\hspace{1cm}}$

$\underline{\hspace{1cm}}$

$\underline{\hspace{1cm}}$

$\underline{\hspace{1cm}}$

$\underline{\hspace{1cm}}$

$\underline{\hspace{1cm}}$

$\underline{\hspace{1cm}}$

$y \in \{ \underline{\hspace{1cm}} \}$

$b \in \{ \underline{\hspace{1cm}} \}$

4. Напиши најмањи и највећи троцифрен број који може бити решење неједначине $405 + a < 687$.

Најмањи број је . Највећи број је .

5. Срђан је решавао математичке задатке из збирке. Решио је више од 98, а мање од 115 задатака. Колико задатака је Срђан могао да реши?

Одговор:

6. Марта је замислила неки број прве хиљаде. Ако од тог броја одузмемо 250, добијамо број који је већи од броја 747. Које бројеве је Марта могла да замисли?

Одговор:

ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА САБИРАЊЕМ И ОДУЗИМАЊЕМ

1. Реши једначине.

$$x + (771 - 267) = 641 + 300$$

$$(947 - 279) - y = 151 + 307$$

Провера:

Провера:

2. Помоћу табеле одреди скуп решења сваке неједначине.

• $348 + a < 357$

a																			
$348 + a$																			

• $811 - b > 799$

b																			
$811 - b$																			

3. Први сабирак је први следбеник броја 721, а збир је број 812. Израчуј други сабирак.

4. Од ког броја треба одузети број који је за 50 већи од броја 500 да би разлика била 226?

5. У биоскопској сали број седишта је највећи број треће стотине. На балкону има 150 места. Колико места има у партеру биоскопске сале? Реши задатак постављањем једначине са сабирањем.

Одговор: _____

6. Умањеник је први претходник броја 802, а разлика је први следбеник збира бројева $500 + 35$. Израчуј умањилац.

ЗАДАЦИ ЗА ВЕЖБАЊЕ

1. Реши једначине и провери тачност решења.

$$a + 325 = 719$$

$$596 + x = 998$$

$$y - 242 = 169$$

$$752 - b = 698$$

Провера:

Провера:

Провера:

Провера:

2. Реши једначине.

$$(437 + 228) + y = 992$$

$$m - (115 + 265) = 612$$

$$(858 - 472) - f = 119$$

Провера:

Провера:

Провера:

3. Ако неки број увећамо за збир бројева 173 и 207, збир ће бити једнак највећем непарном троцифреном броју. Одреди тај број.

4. Умањеник је број 683, а разлика је највећи непарни број 2. стотине.

Израчунај непознати умањилац.

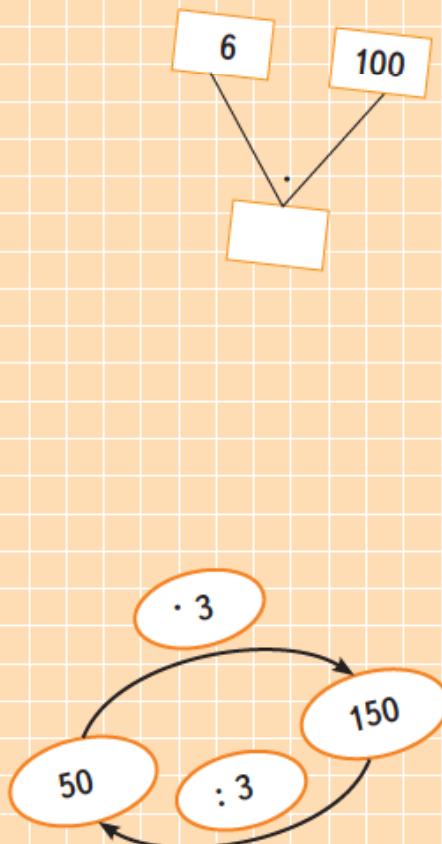
5. Одреди вредности за t ако су вредности $t - 82$ редом: 902, 640, 300 и 111.

6. Одреди број који је за толико мањи од 799 за колико је број 873 већи од 484.

МНОЖЕЊЕ И ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕВА ДО 1000

A diagram showing a division problem in a grid. The dividend is 81, the divisor is 3, and the quotient is 27. The grid has columns labeled 'Д' and 'Ј' at the top, and rows labeled with digits below them. A red arrow points from the first digit of the dividend to the first digit of the quotient.

Д	Ј	:	Д	Ј
8	1	:	3	=
-	6			2
	2	1		7
-	2	1		
	0			

МНОЖЕЊЕ БРОЈЕВИМА 10 И 100

1. Дате збирове напиши у облику производа и израчунај.

$$10 + 10 + 10 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$10 + 10 + 10 + 10 + 10 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$10 + 10 + 10 + 10 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

2. Израчунај.

$$2 \cdot 10 = \underline{\quad} \quad 7 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$10 \cdot 8 = \underline{\quad} \quad 9 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$6 \cdot 10 = \underline{\quad} \quad 10 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

3. Уочи на који начин су дати чиниоци помножени бројем 10 и реши остале задатке.

$$30 \cdot 10 = 300$$

$$50 \cdot 10 = 500$$

$$24 \cdot 10 = 240$$

$$11 \cdot 10 = 110$$

$$70 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$80 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$17 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$42 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$90 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$20 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$32 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$55 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

• Број се множи са 10 тако што му се са десне стране _____

4. Допуни.

$$7 \cdot \underline{\quad} = 70$$

$$14 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$26 \cdot \underline{\quad} = 260$$

$$\underline{\quad} \cdot 10 = 530$$

$$5 \cdot 3 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$12 \cdot 4 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$9 \cdot 6 \cdot \underline{\quad} = 540$$

$$7 \cdot \underline{\quad} \cdot 10 = 210$$

5. Дате збирове напиши у облику производа и израчунај.

$$100 + 100 + 100 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$100 + 100 + 100 + 100 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$100 + 100 + 100 + 100 + 100 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

6. Уочи на који начин су дати чиниоци помножени бројем 100, па реши остале задатке.

$$2 \cdot 100 = 200$$

$$7 \cdot 100 = 700$$

$$8 \cdot 100 = \underline{\quad}$$

$$5 \cdot 100 = \underline{\quad}$$

$$9 \cdot 100 = \underline{\quad}$$

$$1 \cdot 100 = \underline{\quad}$$

$$3 \cdot 100 = \underline{\quad}$$

$$6 \cdot 100 = \underline{\quad}$$

• Колико нула се дописује броју који множиш са 100? _____

7. Израчунај.

$$3 \cdot 10 \cdot 10 = \underline{\quad} \quad 10 \cdot 10 \cdot 9 = \underline{\quad} \quad (56 : 8) \cdot 100 = \underline{\quad} \quad (81 : 9) \cdot 100 = \underline{\quad}$$

$$10 \cdot 6 \cdot 10 = \underline{\quad} \quad 10 \cdot 10 \cdot 10 = \underline{\quad} \quad (21 : 3) \cdot 100 = \underline{\quad} \quad (72 : 8) \cdot 100 = \underline{\quad}$$

ДЕЉЕЊЕ БРОЈЕВИМА 10 И 100

1. Миља сакупља поштанске маркице. Укупно има 80 маркица подједнако распоређених у 10 коверата. Колико маркица је у свакој коверти?

Одговор: _____

2. Посматрај таблицу множења са 10 па на основу ње реши задатке.

$10 : 10 = \underline{\quad}$

$60 : 10 = \underline{\quad}$

$20 : 10 = \underline{\quad}$

$70 : 10 = \underline{\quad}$

$30 : 10 = \underline{\quad}$

$80 : 10 = \underline{\quad}$

$40 : 10 = \underline{\quad}$

$90 : 10 = \underline{\quad}$

$50 : 10 = \underline{\quad}$

$100 : 10 = \underline{\quad}$

$1 \cdot 10 = 10$

$2 \cdot 10 = 20$

$3 \cdot 10 = 30$

$4 \cdot 10 = 40$

$5 \cdot 10 = 50$

$6 \cdot 10 = 60$

$7 \cdot 10 = 70$

$8 \cdot 10 = 80$

$9 \cdot 10 = 90$

$10 \cdot 10 = 100$

3. Ако је $50 \cdot 10 = 500$, онда је $500 : 10 = 50$. На основу тог примера реши задатке.

Ако је $30 \cdot 10 = \underline{\quad}$, онда је _____

Ако је $42 \cdot 10 = \underline{\quad}$, онда је _____

Ако је $63 \cdot 10 = \underline{\quad}$, онда је _____

4. Допуни.

$720 : \underline{\quad} = 72$

$\underline{\quad} : 10 = 41$

$600 : \underline{\quad} = 60$

$930 : \underline{\quad} = 93$

5. Израчунај.

$300 : 10 + 420 : 10 = \underline{\quad}$

$800 : 10 - 210 : 10 = \underline{\quad}$

$(500 + 60) : 10 = \underline{\quad}$

$240 : 10 - 110 : 10 = \underline{\quad}$

6. Ако је $3 \cdot 100 = 300$, онда је $300 : 100 = 3$. На основу тог примера реши задатке.

Ако је $6 \cdot 100 = \underline{\quad}$, онда је _____

Ако је $4 \cdot 100 = \underline{\quad}$, онда је _____

Ако је $9 \cdot 100 = \underline{\quad}$, онда је _____

7. Израчунај количник највећег броја 8. стотине и најмањег троцифреног броја.

ЗАМЕНА МЕСТА ЧИНИЛАЦА

1. Замени места чиниоцима, па израчунај производе.

$10 \cdot 7 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$

$43 \cdot 10 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$

$9 \cdot 10 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$

$10 \cdot 50 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$

$10 \cdot 6 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$

$10 \cdot 45 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$

$5 \cdot 10 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$

$30 \cdot 10 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$

$8 \cdot 10 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$

$62 \cdot 10 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$

$10 \cdot 4 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$

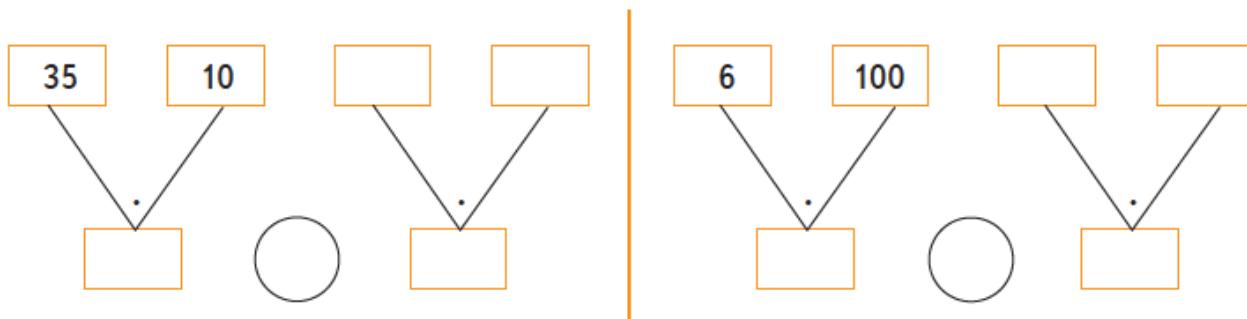
$10 \cdot 77 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$

2. Производ бројева 25 и 1 повећај 10 пута.

.....

3. Попуни \square тако што ћеш чиниоцима заменити места и израчунати производе.

Упореди добијене резултате.

4. Први чинилац је највећи број друге десетице. Други чинилац је најмањи двоцифрени број. Израчунај производ на два начина коришћењем својства замене места чинилаца.

.....

5. Марија свакодневно прочита по 10 страница омиљене књиге. Колико страница књиге ће прочитати за 30 дана? Израчунај производ коришћењем својства замене места чинилаца.

.....

Одговор:

ЗДРУЖИВАЊЕ ЧИНИЛАЦА

1. Здружи чиниоце на два начина, па израчунај производе.

$$6 \cdot 2 \cdot 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$= \underline{\hspace{2cm}}$$

$$3 \cdot 6 \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$= \underline{\hspace{2cm}}$$

$$4 \cdot 5 \cdot 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$= \underline{\hspace{2cm}}$$

$$4 \cdot 5 \cdot 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$= \underline{\hspace{2cm}}$$

$$7 \cdot 4 \cdot 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$= \underline{\hspace{2cm}}$$

$$9 \cdot 2 \cdot 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$= \underline{\hspace{2cm}}$$

2. У свакој од 8 зграда има по 3 спрата. На сваком спрату има по 4 стана.

Колико укупно има станова у свим зградама? Израчунај на два начина.

1. начин: _____

2. начин: _____

Одговор: _____

3. Попуни табелу.

a	b	c	$a \cdot b$	$(a \cdot b) \cdot c$	$b \cdot c$	$a \cdot (b \cdot c)$
2	3	4				
10	5	0				
6	1	10				
4	8	1				
10	2	3				

4. На две полице се налази по пет кутија. У свакој кутији има по седам чоколада.

Колико укупно има чоколада у кутијама? Израчунај на два начина.

1. начин: _____

2. начин: _____

Одговор: _____

МНОЖЕЊЕ ДЕСЕТИЦА И ЈЕДНОЦИФРЕНог БРОЈА (50 · 8)

1. Израчунај.

$30 \cdot 5 =$ _____

$70 \cdot 2 =$ _____

$60 \cdot 4 =$ _____

$80 \cdot 6 =$ _____

$20 \cdot 9 =$ _____

$40 \cdot 7 =$ _____

$90 \cdot 6 =$ _____

$50 \cdot 9 =$ _____

2. Реши задатке на приказани начин.

$$\begin{array}{c} 7 \cdot 10 \\ \swarrow \quad \searrow \end{array}$$

$3 \cdot 70 = 3 \cdot (7 \cdot 10) = (3 \cdot 7) \cdot 10 = 21 \cdot 10 = 210$

$5 \cdot 60 =$ _____

$6 \cdot 30 =$ _____

$9 \cdot 40 =$ _____

$8 \cdot 70 =$ _____

$4 \cdot 90 =$ _____

3. Попуни табелу.

a	50	80	20	60	30	70	90	80	40
b	4	5	7	6	9	7	2	9	5
$a \cdot b$									

4. Милан има 80 динара, а његова сестра 8 пута више од њега. Колико динара има Миланова сестра?

$80 \cdot 8 =$ _____

Одговор: _____

5. Одреди број који је:

• 20 пута већи од броја 8 _____

• 4 пута већи од броја 40 _____

• 70 пута већи од броја 9 _____

• 2 пута већи од броја 60 _____

• 80 пута већи од броја 3 _____

МНОЖЕЊЕ ЗБИРА БРОЈЕМ

1. Реши задатке на приказани начин.

$$(40 + 20) \cdot 2 = 60 \cdot 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(40 + 20) \cdot 2 = 40 \cdot 2 + 20 \cdot 2 = \underline{\hspace{2cm}} + \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(10 + 30) \cdot 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(10 + 30) \cdot 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(60 + 20) \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(60 + 20) \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(30 + 50) \cdot 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(30 + 50) \cdot 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Израчунај.

$$(30 + 60) \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}} \quad (70 + 20) \cdot 9 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$6 \cdot (30 + 10) = \underline{\hspace{2cm}} \quad 8 \cdot (20 + 40) = \underline{\hspace{2cm}}$$

3. У продавници се налазе 3 полице. На свакој полици је сложено по 40 малих и 40 великих тегли. Колико укупно има тегли у продавници?

Одговор: _____

4. Не рачунајући, одреди вредност непознатог броја.

$$(40 + x) \cdot 6 = 40 \cdot 6 + 5 \cdot 6 \quad (c + 30) \cdot 9 = 60 \cdot 9 + 30 \cdot 9$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$c = \underline{\hspace{2cm}}$$

5. Израчунај на најлакши начин.

$$6 \cdot 60 + 6 \cdot 40 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$30 \cdot 2 + 70 \cdot 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$20 \cdot 5 + 5 \cdot 80 = \underline{\hspace{2cm}}$$

6. Одреди број који је 4 пута већи од збира бројева 15 и 5. Израчунај на два начина.

МНОЖЕЊЕ РАЗЛИКЕ БРОЈЕМ

1. Реши задатке на приказани начин.

$$(80 - 50) \cdot 3 = 30 \cdot 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(80 - 50) \cdot 3 = 80 \cdot 3 - 50 \cdot 3 = 240 - \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(90 - 40) \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(90 - 40) \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(70 - 30) \cdot 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(70 - 30) \cdot 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(60 - 10) \cdot 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(60 - 10) \cdot 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Израчунај.

$$(60 - 40) \cdot 4 = 60 \cdot 4 - \underline{\hspace{2cm}} \cdot \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(90 - 20) \cdot 3 = \underline{\hspace{2cm}} \cdot \underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}} \cdot \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}} - \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

3. Напиши изразе и израчунај њихове вредности.

- Разлику бројева 100 и 40 помножи бројем 3.

• Први чинилац је број 7, а други чинилац је разлика бројева 70 и 30. Израчунај производ бројева.

- Највећи непаран број прве десетице помножи разликом бројева 80 и 20.
Израчунај на два начина.

4. Напиши на линији одговарајући број тако да једнакост буде тачна.

$$(\underline{\hspace{2cm}} - 20) \cdot 6 = 50 \cdot 6 = 300$$

5. Провери тачност једнакости.

$$7 \cdot 40 - 7 \cdot 30 = 7 \cdot (40 - 30) \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(60 - 20) \cdot 5 = 40 \cdot 5 \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(70 - 20) \cdot 3 = 70 \cdot 3 - 20 \cdot 3 \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(50 - 30) \cdot 6 = 20 \cdot 6 \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(80 - 30) \cdot 9 = 9 \cdot (80 - 30) \underline{\hspace{2cm}}$$

МНОЖЕЊЕ ДВОЦИФРЕНог И ЈЕДНОЦИФРЕНог БРОЈА (23 · 6)

1. Израчунај производе бројева на приказани начин.

$$24 \cdot 3 = (20 + 4) \cdot 3 = 20 \cdot 3 + 4 \cdot 3 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$38 \cdot 4 = \underline{\quad}$$

$$67 \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$46 \cdot 5 = \underline{\quad}$$

$$83 \cdot 7 = \underline{\quad}$$

2. Израчунај производе датих бројева користећи својство множења разлике бројем

$$99 \cdot 3 = \underline{\quad}$$

$$78 \cdot 4 = \underline{\quad}$$

$$67 \cdot 5 = \underline{\quad}$$

$$55 \cdot 6 = \underline{\quad}$$

3. Израчунај производе на приказани начин.

$$37 \cdot 3 = (40 - 3) \cdot 3 = 40 \cdot 3 - 3 \cdot 3 = 120 - 9 = \underline{\quad}$$

$$68 \cdot 5 = \underline{\quad} = \underline{\quad} = \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$79 \cdot 8 = \underline{\quad}$$

4. Одреди број који је:

• 16 пута већи од број 9 $\underline{\quad}$

• 45 пута већи од броја 4 $\underline{\quad}$

• 72 пута већи од броја 8 $\underline{\quad}$

5. У сваки \bigcirc упиши знак $>$ или $<$ или $=$ тако да записи буду тачни.

$$6 \cdot 53 \bigcirc 4 \cdot 72$$

$$14 \cdot 9 \bigcirc 5 \cdot 38$$

$$66 \cdot 4 \bigcirc 33 \cdot 8$$

$$59 \cdot 2 \bigcirc 31 \cdot 4$$

$$25 \cdot 7 \bigcirc 5 \cdot 18$$

$$5 \cdot 31 \bigcirc 6 \cdot 27$$

6. Највећи непаран број седме десетице помножи са највећим једноцифреним бројем.

7. Попуни табелу.

a	34	29	76	63	42	26	43	18	59
b	2	4	3	5	9	8	7	9	5
$a \cdot b$									

8. У једној кесици има 24 бомбоне. Колико бомбона има у 5 таквих кесица?

Одговор: _____

9. У једној кутији је спаковано 36 пластичних играчака. Колико је играчака спаковано у 7 таквих кутија?

Одговор: _____

10. У школској свечаној сали столице су поређане у 8 редова тако да их у сваком реду има по 45. Колико има укупно столица у свечаној сали?

Одговор: _____

11. На такмичењу из математике ученици су распоређени у 5 учионица. У свакој учионици је било по 28 ученика. Колико је ученика учествовало на такмичењу?

Одговор: _____

12. Састави, напиши и реши задатак према изразу: $65 \cdot 9$.

Текстуални задатак: _____

Решење: _____

МНОЖЕЊЕ ТРОЦИФРЕНOG И ЈЕДНОЦИФРЕНOG БРОЈА (200 · 4, 240 · 2)

1. Израчунај.

$$3 \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$7 \cdot 5 = \underline{\quad}$$

$$2 \cdot 9 = \underline{\quad}$$

$$9 \cdot 4 = \underline{\quad}$$

$$30 \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$70 \cdot 5 = \underline{\quad}$$

$$20 \cdot 9 = \underline{\quad}$$

$$90 \cdot 4 = \underline{\quad}$$

$$6 \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$8 \cdot 4 = \underline{\quad}$$

$$5 \cdot 6 = \underline{\quad}$$

$$7 \cdot 9 = \underline{\quad}$$

$$60 \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$80 \cdot 4 = \underline{\quad}$$

$$50 \cdot 6 = \underline{\quad}$$

$$70 \cdot 9 = \underline{\quad}$$

2. Израчунај на приказани начин.

$$300 \cdot 2 = (3 \cdot 100) \cdot 2 = (3 \cdot 2) \cdot 100 = 6 \cdot 100 = \underline{\quad}$$

$$500 \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$300 \cdot 3 = \underline{\quad}$$

3. Израчунај производе бројева на два начина.

$$340 \cdot 2 = (300 + 40) \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$340 \cdot 2 = (400 - 60) \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$250 \cdot 3 = \underline{\quad}$$

$$250 \cdot 3 = \underline{\quad}$$

$$280 \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$280 \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$330 \cdot 3 = \underline{\quad}$$

$$330 \cdot 3 = \underline{\quad}$$

4. Цена једне књиге је 440 динара. Колико коштају две такве књиге?

Одговор: _____

5. На основу израза $260 \cdot 3$ састави и напиши текстуални задатак. Израчунај вредност израза.

Текстуални задатак: _____

Решење: _____

МНОЖЕЊЕ ТРОЦИФРЕНOG И ЈЕДНОЦИФРЕНOG БРОЈА ($232 \cdot 2$, $218 \cdot 4$)

1. Израчунај производе бројева на приказани начин.

$$112 \cdot 3 = (100 + 10 + 2) \cdot 3 = 100 \cdot 3 + 10 \cdot 3 + 2 \cdot 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$122 \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$117 \cdot 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$119 \cdot 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Израчунај.

$$\underline{\hspace{2cm}} 2 \ 2 \ 3 \cdot 3$$

$$\underline{\hspace{2cm}} 1 \ 1 \ 8 \cdot 5$$

$$\underline{\hspace{2cm}} 3 \ 2 \ 9 \cdot 2$$

$$\underline{\hspace{2cm}} 1 \ 0 \ 8 \cdot 7$$

$$\underline{\hspace{2cm}} 2 \ 2 \ 9 \cdot 2$$

$$\underline{\hspace{2cm}} 1 \ 4 \ 5 \cdot 2$$

$$\underline{\hspace{2cm}} 3 \ 2 \ 5 \cdot 3$$

$$\underline{\hspace{2cm}} 2 \ 2 \ 7 \cdot 3$$

$$\underline{\hspace{2cm}} 4 \ 1 \ 6 \cdot 2$$

$$\underline{\hspace{2cm}} 2 \ 0 \ 9 \cdot 4$$

3. Попуни празна поља.

4. Одреди број који је:

- 3 пута већи од броја 129 $\underline{\hspace{2cm}}$
- 5 пута већи од најмањег броја 2. стотине $\underline{\hspace{2cm}}$
- 4 пута већи од броја 116 $\underline{\hspace{2cm}}$
- 2 пута већи од најмањег парног броја 3. стотине $\underline{\hspace{2cm}}$

5. У сваки \bigcirc упиши знак $<$ или $>$ или $=$ тако да записи буду тачни.

$$314 \cdot 2 \bigcirc 102 \cdot 7$$

$$119 \cdot 5 \bigcirc 117 \cdot 4$$

$$248 \cdot 2 \bigcirc 124 \cdot 4$$

$$324 \cdot 3 \bigcirc 118 \cdot 5$$

$$106 \cdot 7 \bigcirc 104 \cdot 6$$

$$228 \cdot 3 \bigcirc 217 \cdot 4$$

6. У једном реду воћњака има 113 стабала јабука. Колико стабала јабука има у 6 таквих редова?

Одговор: _____

МНОЖЕЊЕ ТРОЦИФРЕНOG И ЈЕДНОЦИФРЕНOG БРОЈА ($283 \cdot 3$, $279 \cdot 2$)

- 1.** Израчунај као што је започето.

$$363 \cdot 2 = (300 + 60 + 3) \cdot 2 = 300 \cdot 2 + 60 \cdot 2 + 3 \cdot 2 =$$

$182 \cdot 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$274 \cdot 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

$198 \cdot 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

- 2.** Израчунај производе датих бројева.

$$\begin{array}{r} 2 \ 3 \ 4 \end{array} \cdot \begin{array}{r} 3 \end{array}$$

1 7 8 • 5

3 5 9 • 2

2 4 8 • 4

1 2 9 • 6

1 4 1 • 5

3	8	9	.	2

1 5 4 · 5

1 8 7 • 5

2	9	6	.	3

3. У сваки \bigcirc упиши знак $<$ или $>$ или $=$ тако да записи буду тачни.

$$121 \cdot 5 \bigcirc 227 \cdot 3 \quad 118 \cdot 2 \bigcirc 126 \cdot 6 \quad 283 \cdot 2 \bigcirc 109 \cdot 5$$

$118 \cdot 2 \bigcirc 126 \cdot 6$

$283 \cdot 2 \bigcirc 109 \cdot 5$

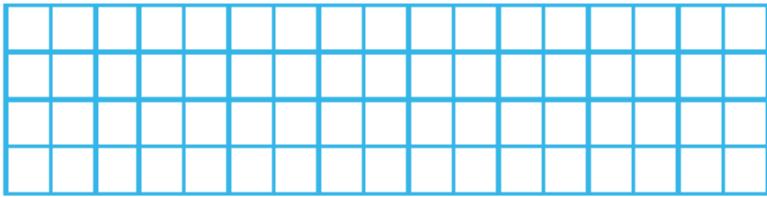
$$109 \cdot 9 \bigcirc 147 \cdot 6 \quad 314 \cdot 3 \bigcirc 476 \cdot 2 \quad 131 \cdot 7 \bigcirc 137 \cdot 6$$

$314 \cdot 3 \bigcirc 476 \cdot 2$

$131 \cdot 7 \bigcirc 137 \cdot 6$

- 4.** Одреди број који је:

- 6 пута већи од првог следбеника броја 137
 - 4 пута већи од првог претходника броја 200

- 5.** Састави, напиши и реши задатак према изразу: $229 \cdot 3$.

Текстуални задатак: _____

Решение: _____

ЗАВИСНОСТ ПРОИЗВОДА ОД ПРОМЕНЕ ЧИНИЛАЦА

1. Израчунај производе бројева.

$$40 \cdot 3 = \underline{\quad}$$

$$(40 \cdot 2) \cdot 3 = \underline{\quad} \cdot 3 = \underline{\quad}$$

$$40 \cdot (3 \cdot 2) = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$90 \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$(90 \cdot 4) \cdot 2 = \underline{\quad} \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$90 \cdot (2 \cdot 4) = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$30 \cdot 3 = \underline{\quad}$$

$$30 \cdot (3 \cdot 3) = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$(30 \cdot 3) \cdot 3 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

2. Допуни реченицу.

- Ако се један од чинилаца $\underline{\quad}$ неколико пута и производ ће се $\underline{\quad}$ толико пута.

3. Израчунај и допуни реченице.

$$60 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$(60 : 5) \cdot 10 = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

- Када се први чинилац умањи 5 пута, производ $\underline{\quad}$.

$$60 \cdot (10 : 5) = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

- Када се други чинилац умањи 5 пута, производ $\underline{\quad}$.

4. Попуни табеле.

1. чинилац	2. чинилац	Производ
30	4	
$30 \cdot 2$	4	
$30 \cdot 3$	4	
$30 \cdot 5$	4	

1. чинилац	2. чинилац	Производ
60	6	
60	$6 : 2$	
60	$6 : 3$	
60	$6 : 6$	

1. чинилац	2. чинилац	Производ
80	8	
$80 : 4$	8	
$80 : 2$	8	
$80 : 8$	8	

1. чинилац	2. чинилац	Производ
80	8	
80	$8 : 4$	
80	$8 : 2$	
80	$8 : 8$	

СТАЛНОСТ ПРОИЗВОДА

1. Израчунај.

$$2 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$(2 \cdot 5) \cdot (10 : 5) = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$7 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$(7 \cdot 2) \cdot (10 : 2) = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$8 \cdot 4 = \underline{\quad}$$

$$(8 : 4) \cdot (4 \cdot 4) = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$6 \cdot 6 = \underline{\quad}$$

$$(6 : 3) \cdot (6 \cdot 3) = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

2. Ако је тврђња тачна заокружи ДА, а ако је нетачна заокружи НЕ.

Производ се неће променити ако један чинилац повећамо неколико пута, а други чинилац смањимо исти број пута.

ДА

НЕ

3. Израчунај производе бројева користећи својство сталности производа.

$$18 \cdot 5 = (18 : 2) \cdot (5 \cdot \underline{\quad}) = 9 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$25 \cdot 8 = \underline{\quad}$$

$$45 \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$74 \cdot 5 = \underline{\quad}$$

$$25 \cdot 6 = \underline{\quad}$$

$$22 \cdot 5 = \underline{\quad}$$

4. Ако је $a \cdot b = 60$, израчунај:

$$(a \cdot 2) \cdot b = \underline{\quad}$$

$$(a : 2) \cdot b = \underline{\quad}$$

$$(a \cdot 2) \cdot (b : 2) = \underline{\quad}$$

5. Ако је $m \cdot n = 80$, израчунај:

$$m \cdot (n \cdot 3) = \underline{\quad}$$

$$m \cdot (n : 5) = \underline{\quad}$$

$$(m : 10) \cdot (n \cdot 10) = \underline{\quad}$$

6. Ако је $m \cdot s = 990$, израчунај:

$$(m \cdot 9) \cdot (s : 9) = \underline{\quad}$$

$$(m : 3) \cdot (s \cdot 3) = \underline{\quad}$$

$$(m \cdot 10) \cdot (s : 10) = \underline{\quad}$$

$$(m \cdot 5) \cdot (s : 5) = \underline{\quad}$$

ДЕЉЕЊЕ ЗБИРА И РАЗЛИКЕ БРОЈЕМ

1. Израчунај количник датих бројева користећи својство дељења збира бројем.

$$91 : 7 = (70 + 21) : 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$65 : 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$96 : 6 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$81 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$68 : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$96 : 8 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Израчунај количник датих бројева користећи својство дељења разлике бројем.

$$72 : 4 = (80 - 8) : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$57 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$95 : 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$87 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$56 : 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$84 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

3. Попуни табелу.

a	b	c	$(a + b) : c$	$(a - b) : c$
40	24	4		
35	5	2		
75	25	5		

4. Одреди број који је 6 пута мањи од разлике бројева 84 и 6. Израчунај на два начина.

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

5. Састави, напиши и реши задатак према изразу: $(72 - 24) : 3$.

Текстуални задатак: $\underline{\hspace{2cm}}$

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

Решење: $\underline{\hspace{2cm}}$

ДЕЉЕЊЕ ДВОЦИФРЕНог БРОЈА ЈЕДНОЦИФРЕНим (68 : 2, 81 : 3)

1. Израчунај на приказани начин.

$$68 : 2 = (60 + 8) : 2 = 60 : 2 + 8 : 2 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$95 : 5 = \underline{\quad}$$

$$48 : 3 = \underline{\quad}$$

$$72 : 6 = \underline{\quad}$$

$$76 : 4 = \underline{\quad}$$

$$93 : 3 = \underline{\quad}$$

$$66 : 3 = \underline{\quad}$$

2. Напиши изразе и израчунај њихове вредности.

- Дељеник је број 54, а делилац број 3. _____
- Делилац је број 2, а дељеник број 98. _____
- Дељеник је број 96, а делилац број 8. _____
- Делилац је број 3, а дељеник број 78. _____
- Дељеник је производ бројева 45 и 2, а делилац количник бројева 72 и 8. _____

3. У три одељења трећег разреда укупно има 75 ученика. У сваком одељењу има једнак број ученика. Колико ученика има у сваком одељењу?

Одговор: _____

4. Израчунај количнике датих бројева.

$$75 : 5 =$$

$$91 : 7 =$$

$$56 : 4 =$$

$$51 : 3 =$$

$$84 : 3 =$$

$$96 : 6 =$$

ДЕЉЕЊЕ ТРОЦИФРЕНог БРОЈА ЈЕДНОЦИФРЕНим

(200 : 2, 500 : 4, 180 : 6, 750 : 5)

1. Израчунај.

$400 : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$800 : 2 = \underline{\hspace{2cm}}$

$600 : 2 = \underline{\hspace{2cm}}$

$900 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

$300 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

$600 : 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. Израчунај количник датих бројева користећи својство дељења збира бројем.

$600 : 4 = (400 + 200) : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$700 : 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

$300 : 2 = \underline{\hspace{2cm}}$

$900 : 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

3. Израчунај количник датих бројева користећи својство дељења разлике бројем.

$720 : 4 = (800 - 80) : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$840 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

$380 : 2 = \underline{\hspace{2cm}}$

$570 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

4. Одреди број који је:

• 7 пута мањи од броја 280 $\underline{\hspace{2cm}}$ • 9 пута мањи од броја 630 $\underline{\hspace{2cm}}$

• 8 пута мањи од броја 640 $\underline{\hspace{2cm}}$ • 5 пута мањи од броја 450 $\underline{\hspace{2cm}}$

• 4 пута мањи од броја 320 $\underline{\hspace{2cm}}$ • 6 пута мањи од броја 540 $\underline{\hspace{2cm}}$

5. У једној кутији има 160 спајалица, а у другој кутији 4 пута мање. Колико спајалица има у другој кутији?

_____ Одговор: _____

6. Састави, напиши и реши задатак према изразу: $750 : 5$.

Текстуални задатак: _____

Решење: _____

ЗАВИСНОСТ КОЛИЧНИКА ОД ПРОМЕНЕ ДЕЉЕНИКА И ДЕЛИОЦА

1. Користејши зависност количника од промене дељеника и делиоца реши задатке.

$$210 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(210 \cdot 2) : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(210 : 2) : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$440 : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$440 : (4 : 2) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$440 : (4 \cdot 2) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$150 : 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(150 : 2) : 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$150 : (5 \cdot 2) = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Количник бројева r и a је 120. Израчунај.

$$(5 \cdot r) : a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(r : 10) : a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$r : (a \cdot 5) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$r : (a : 4) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(r \cdot 6) : (a \cdot 2) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(r : 10) : (a : 3) = \underline{\hspace{2cm}}$$

3. • Променом делиоца повећај 3 пута количник бројева 240 и 6.

- Променом дељеника умањи 2 пута количник бројева 420 и 3.

4. Напиши речима како ће се променити количник ако:

а) дељеник повећамо 5 пута $\underline{\hspace{2cm}}$

б) делилац смањимо 3 пута $\underline{\hspace{2cm}}$

в) дељеник смањимо 2 пута $\underline{\hspace{2cm}}$

г) делилац повећамо 4 пута $\underline{\hspace{2cm}}$

5. Како ће се променити количник ако се дељеник умањи 6 пута, а делилац остане исти?

Одговор: $\underline{\hspace{2cm}}$

6. Упиши у сваки \bigcirc знак $<$ или $>$ тако да записи буду тачни.

$$900 : 5 \bigcirc 250 : 5$$

$$320 : 10 \bigcirc 640 : 10$$

$$720 : 8 \bigcirc 720 : 4$$

$$280 : 7 \bigcirc 480 : 4$$

$$140 : 7 \bigcirc 280 : 7$$

$$450 : 5 \bigcirc 630 : 9$$

СТАЛНОСТ КОЛИЧНИКА

1. Ако је тврђња тачна заокружи ДА, а ако је нетачна заокружи НЕ.

Количник бројева се не мења ако дељеник и делилац помножимо или поделимо истим бројем.

ДА НЕ

2. Пошто је лакше делити бројем 2, прво сведи дате делиоце да буду 2, а затим израчунај.

$$220 : 4 = (220 : 2) : (4 : 2) = \underline{\quad} : \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$560 : 4 = \underline{\quad} : \underline{\quad} = \underline{\quad} : \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$960 : 6 = \underline{\quad}$$

$$180 : 4 = \underline{\quad}$$

$$920 : 8 = \underline{\quad}$$

$$780 : 6 = \underline{\quad}$$

$$680 : 8 = \underline{\quad}$$

3. Израчунај количник бројева применом својства сталности количника.

$$360 : 8 = \underline{\quad}$$

$$140 : 5 = \underline{\quad}$$

$$270 : 6 = \underline{\quad}$$

4. Количник бројева a и b је 180. Израчунај.

$$(a : 2) : (b : 2) = \underline{\quad}$$

$$a : (b : 3) = \underline{\quad}$$

$$(a : 3) : (b \cdot 2) = \underline{\quad}$$

5. Израчунај.

$$240 : 5 = \underline{\quad}$$

$$(240 \cdot 2) : (5 \cdot 2) = \underline{\quad} : \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$(240 : 5) : (5 : 5) = \underline{\quad} : \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

ДЕЉЕЊЕ ТРОЦИФРЕНог БРОЈА ЈЕДНОЦИФРЕНим (693 : 3, 585 : 5)

1. Израчунај количнике бројева на приказани начин.

$$636 : 3 = (600 + 30 + 6) : 2 =$$

$848 : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$$339 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$684 : 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Израчунај количнике бројева.

$$3 \ 9 \ 6 : 3 =$$
$$7 \ 9 \ 8 : 7 =$$
$$4 \ 9 \ 6 : 4 =$$

3. Израчунај количник бројева ако је дељеник број 936, а делилац је број 3.

4. Одреди број који је:

- 3 пута мањи од броја 675
 - 6 пута мањи од броја 696

A blank 10x10 grid for drawing or plotting.

5. На општинском такмичењу из математике учествовало је 369 ученика. На републичком такмичењу учествовало је 3 пута мање ученика. Колико је ученика учествовало на републичком такмичењу?

Одговор: _____

ДЕЉЕЊЕ ТРОЦИФРЕНОГ БРОЈА ЈЕДНОЦИФРЕНИМ (736 : 4, 581 : 7)

1. Израчунај.

$8 \ 9 \ 4 : 6 =$

$7 \ 2 \ 4 : 4 =$

$9 \ 7 \ 2 : 6 =$

2. Дељеник је број 684, а делилац је број 9. Израчунај количник.

3. Одреди број који је 7 пута мањи од броја 959.

4. У 5 кутија подједнако је распоређено 895 чоколадица. Колико чоколадица има у једној кутији?

5. Три књиге имају укупно 912 страна. Колико страна има једна књига ако се зна да свака књига има исти број страна?

Одговор: _____

Одговор: _____

ДЕЉЕЊЕ СА ОСТАТКОМ

1. Израчунај.

$$9 \ 1 \ 6 : 8 =$$

$$7 \ 8 \ 9 : 7 =$$

$$8 \ 6 \ 3 : 5 =$$

2. Одреди дељеник ако је:

- делилац 6, количник 155, а остатак 3 _____
 - делилац 4, количник 213, а остатак 2 _____
 - остатак 7, делилац 8, а количник 114 _____

3. Заокружи слово испред тачне тврдње.

- a) Остатак при дељењу два броја увек је већи од делиоца.
 - б) Остатак при дељењу два броја увек је мањи од делиоца.

4. Разлику бројева 792 и 365 подели бројем 4.

5 Количник бројева 955 и 5 подели бројем 7.

6 Производ највећег једноцифреног броја и највећег двоцифреног броја подели са 8.

7. Попуни табелу.

Деленик	Делилац	Количник	Остатак
927	7		
	8	116	7
827	4		
	3	314	2
999	6		

ЈЕДНАЧИНЕ СА НЕПОЗНАТИМ ЧИНИОЦЕМ

1. Реши једначине и провери тачност решења.

$$a \cdot 9 = 873$$

$$8 \cdot x = 936$$

$$y \cdot 4 = 664$$

Провера: _____

Провера: _____

Провера: _____

2. Реши једначине.

$$3 \cdot x = 360$$

$$a \cdot 8 = 608$$

$$6 \cdot y = 576$$

3. Који број треба повећати 5 пута да би се добио број 875? Задатак реши помоћу једначине и провери тачност решења.

Провера: _____

Одговор: _____

4. Састави текстуални задатак на основу једначине $y \cdot 4 = 576$ и реши је.

Текстуални задатак: _____

Решење: _____

5. Којим бројем треба помножити број 5 да би се добио производ 915?

Провера: _____

6. Уна је замислила један број. Када је тај број увећала 4 пута, добила је 312. Који број је замислила Уна?

Провера: _____

ЗАДАЦИ ЗА ВЕЖБАЊЕ

1. Израчунај вредности датих израза.

$$9 \cdot 18 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$9 \cdot (18 : 3) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(125 - 23) \cdot 6 + 145 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$118 \cdot 4 + 120 : 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$350 - 243 : 3 + 98 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Напиши изразе и израчунај њихове вредности.

- Разлику бројева 678 и 342 умањи 4 пута.

- Количнику бројева 546 и 7 додај број 435.

- Збир бројева 124 и 98 повећај разликом тих бројева.

- Производ најмањег троцифреног броја и највећег једноцифреног броја подели бројем 3.

3. Први чинилац је збир бројева 120 и 40, а други чинилац је број 5.

Израчунај производ на два начина.

4. У фабрици намештаја једног месеца произведено је 276 столица, а другог месеца 29 столица мање. Колико столица је произведено другог месеца? Колико је укупно столица произведено за та два месеца?

Одговор: _____

5. Израчунај.

$$(25 + 95) \cdot 6 - 243 = \underline{\hspace{10cm}}$$

$$64 \cdot 8 - 112 : 4 = \underline{\hspace{10cm}}$$

$$900 : 9 + 3 \cdot 25 = \underline{\hspace{10cm}}$$

$$350 + 835 : 5 - 234 = \underline{\hspace{10cm}}$$

6. Израчунај број који је 3 пута мањи од:

- збира бројева 126 и 72 $\underline{\hspace{10cm}}$

- разлике бројева 229 и 58 $\underline{\hspace{10cm}}$

7. На излет је кренуло 365 ученика једне школе и пет пута мање ученика друге школе. Колико је укупно ученика пошло на излет?

Одговор: $\underline{\hspace{10cm}}$

8. Ученици једне школе су свој фудбалски тим бодрили користећи 415 заставица и 5 пута мање балона. Са колико су укупно заставица и балона ученици бодрили свој тим?

Одговор: $\underline{\hspace{10cm}}$

9. Израчунај збир трећине броја 420 и:

- најмањег парног броја 7. стотине $\underline{\hspace{10cm}}$

- највећег непарног броја 5. стотине $\underline{\hspace{10cm}}$

10. У воћњаку има 760 стабала. Свако четврто стабло је крушка, а стабала шљива има 320. Колико укупно има стабала крушака и шљива у том воћњаку?

Одговор: $\underline{\hspace{10cm}}$

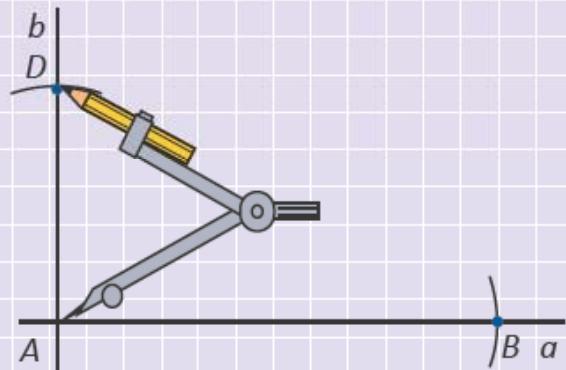
11. Састави, напиши и реши задатак према изразу: $368 + 368 : 2$.

Текстуални задатак: $\underline{\hspace{10cm}}$

Решење: $\underline{\hspace{10cm}}$

ГЕОМЕТРИЈА

ДРУГИ ДЕО

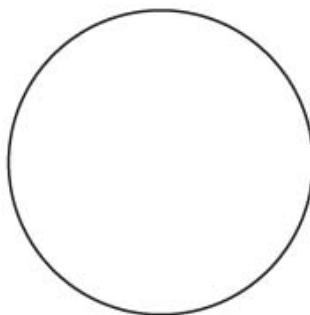

$$O = 2 \cdot a + 2 \cdot b$$

КРУЖНИЦА И КРУГ

1. Нацртана је кружница. Обој унутрашњост круга који је одређен том кружном линијом.

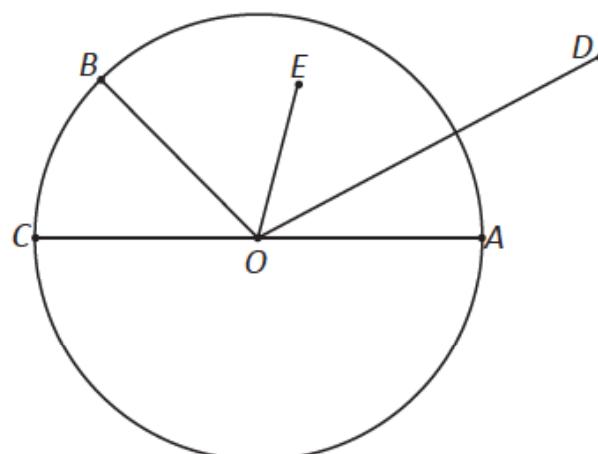
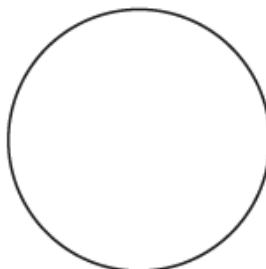
3. Ако је полупречник нацртане кружнице 3 см, које дужки на цртежу су:

• краће од 3 см? _____

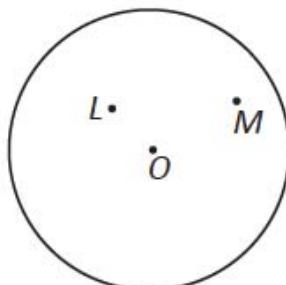
• дуже од 3 см? _____

• дужине 3 см? _____

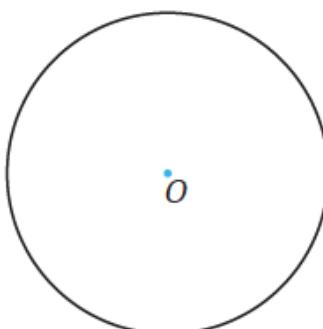
2. Нацртан је круг. Обележи тачке A и B које припадају кружници, тачке C и D које су у кругу и тачке E и F које су ван нацртаног круга.

4. Нацртан је круг са центром у тачки O . Нацртај полупречник OA који пролази кроз тачку L , а затим пречник BC који пролази кроз тачку M .

5. Нацртај два пречника PR и TS који су међусобно нормални.

6. Ако је тврђња тачна заокружи ДА, а ако је нетачна заокружи НЕ.

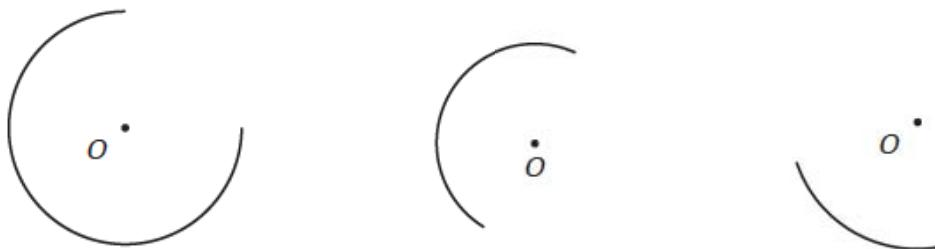
Кружница је затворена крива линија чије су све тачке подједнако удаљене од једне тачке коју називамо центар кружнице.

ДА

НЕ

ЦРТАЊЕ КРУЖНИЦЕ И КРУГА

1. Доврши започето цртање кружница.

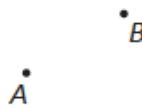
2. Нацртај круг чији центар је тачка S , а полупречник дуж SP .

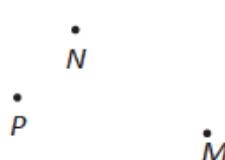
3. Нацртај круг чији центар је тачка O , а пречник дужине 4 см.

4. Нацртај кружницу са центром у тачки A тако да се тачка B налази на тој кружници.

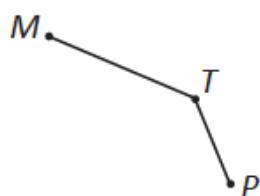

5. Нацртај кружницу чији је центар тачка P , а полупречник дуж PN . Где се налази тачка M у односу на кружницу?

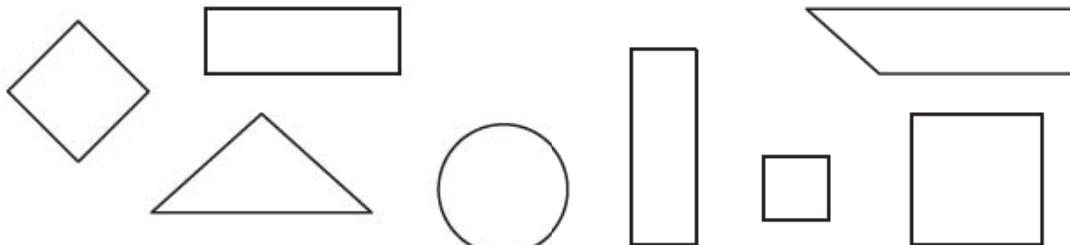
Одговор: _____

6. Две кружнице имају заједнички центар у тачки T . Полупречник прве кружнице је дуж MT , а друге дуж PT . Нацртај те две кружнице.

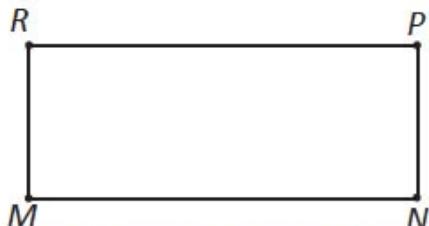

ПРАВОУГАОНИК И КВАДРАТ

1. Све правоугаонике обој плаво, а квадрате црвено.

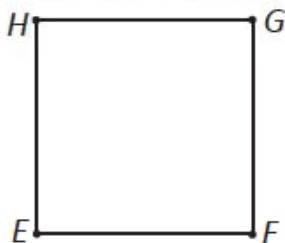

2. На линијама напиши суседне странице правоугаоника $MNPR$.

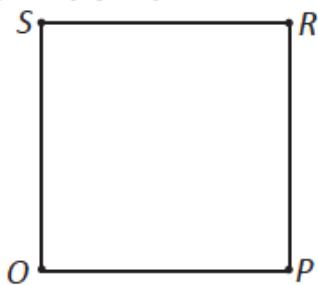
Суседне странице правоугаоника су:

3. Уочи наспрамне странице квадрата $EFGH$ и напиши их на линију.

Наспрамне странице квадрата су:

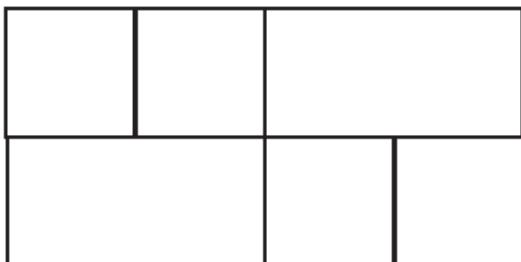
4. На цртежу је приказан квадрат $OPRS$.

Нацртај тачке X , Y , Z и T тако да:

- тачка X припада страници OP , а тачка Y наспрамној страници странице OP ;
- тачка Z припада страници PR , а тачка T суседној страници странице PR .

5. Колико правоугаоника, а колико квадрата уочаваш на цртежу?

Одговор: _____

ЦРТАЊЕ ПРАВОУГАОНИКА И КВАДРАТА

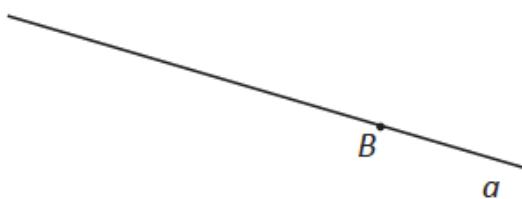
1. Нацртај правоугаоник чије суседне странице су дужине 5 см и 3 см.

3. Нацртај правоугаоник чија је једна страница нацртана дуж, а друга страница је дужине 2 см. Означи преостала два темена правоугаоника.

5. Нацртај правоугаоник чија дужина је 9 см, а ширина три пута краћа. Добијени правоугаоник подели на три једнака дела тако да добијеш три квадрата.

6. Нацртај правоугаоник $ABCD$ према датом цртежу.

D .

2. Нацртај квадрат чија страница је дужине 3 см.

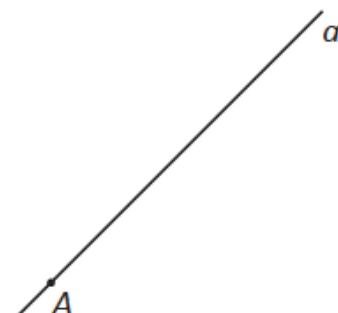
4. Нацртај квадрат ако су дата два његова суседна темена. Означи преостала два темена квадрата.

D

A

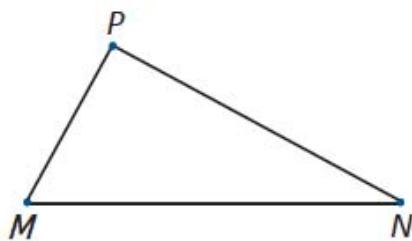
7. Нацртај квадрат $ABCD$ према датом цртежу.

D .

ТРОУГАО

1. Допуни.

Темена нацртаног троугла су:

Странице нацртаног троугла су:

Углови нацртаног троугла су:

2. Дате су тачке A , B , C и D . Нацртај троуглове ABC и ABD .

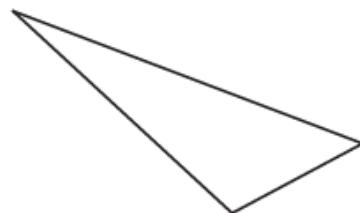
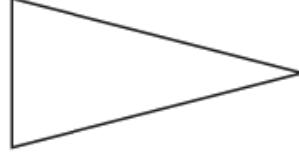
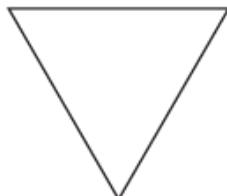
C

D

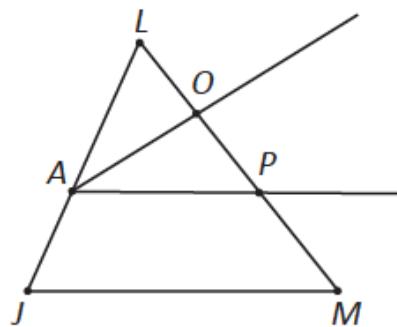
A

B

3. Измери дужине страница нацртаних троуглова. Испод сваког троугла напиши којој врсти, према дужинама страница, он припада.

4. Посматрај цртеж и на линији напиши све троуглове које уочаваш.

5. Нацртај две паралелне праве. На једној од њих означи три тачке, а на другој две тачке. Колико троуглова одређује ових 5 тачака?

ЦРТАЊЕ ТРОУГЛА

1. Нацртај троугао чије дужине страница су 4 см, 5 см и 6 см.

2. Нацртај троугао чије две странице имају дужину 5 см, а трећа страница је 4 см.

3. Нацртај троугао чија свака страница је дужине 3 см.

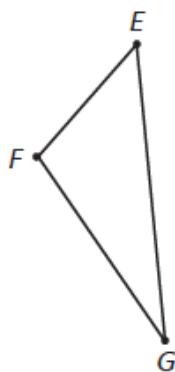
4. Нацртај једнакостранични троугао AMT чија страница је дата дуж AM .

5. Тачка S је теме троугла PRS чија једна страница је дужине 5 см, а друге две су једнаке и износе по 3 см. Нацртај троугао.

S

6. Дат је троугао EFG . Нацртај исти такав троугао.

ОБИМ ПРАВОУГАОНИКА

1. Израчунај обим правоугаоника ако су дате дужине његових страница.

$$\begin{aligned}a &= 6 \text{ cm} \\b &= 5 \text{ cm}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}a &= 18 \text{ cm} \\b &= 2 \text{ dm}\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}a &= 1 \text{ dm } 5 \text{ cm} \\b &= 9 \text{ cm}\end{aligned}$$

2. Израчунај обим правоугаоника ако је његова дужина 10 м, а ширина:

• два пута дужа од дужине _____

• пет пута краћа од дужине _____

3. Обим правоугаоника је 22 см, а дужина 7 см. Колика је ширина тог правоугаоника?

Одговор: _____

4. Обим базена правоугаоног облика је 100 метара. Израчунај његову дужину, ако је ширина 20 метара.

5. Иван треба да урами две уметничке слике. Свака слика има дужину 9 dm, а ширину 50 см. Колика је укупна дужина летвица која је Ивану потребна да би урамио слике?

Одговор: _____

6. Ширина дворишта је 45 м, а дужина је за 35 м дужа од ширине. Планирано је да се двориште огради са три реда жице. Колико метара жице је за то потребно?

Одговор: _____

ОБИМ КВАДРАТА

1. Израчунај обим квадрата ако су дате дужине његових страница.

$$a = 12 \text{ cm}$$

$$a = 5 \text{ dm } 6 \text{ cm}$$

$$a = 2 \text{ m } 2 \text{ cm}$$

2. Попуни табелу.

Дужина странице квадрата	3 cm		1 m 1 cm	
Обим квадрата		54 dm		96 cm

3. Колико је потребно украсне траке да би се оивичила разгледница облика квадрата чија страница је дужине 1 dm 3 cm?

Одговор: _____

4. Од три правоугаоника дужине 2 cm и ширине 1 cm и једног правоугаоника дужине 3 cm и ширине 1 cm, састави квадрат. Израчунај обим тог квадрата.

5. Од три подударна квадрата образован је правоугаоник. Колики је обим добијеног правоугаоника, ако је обим квадрата 48 cm?

Одговор: _____

6. Правоугаоник дужине 1 dm и ширине пола дециметра изрезан је на квадрате странице 1 cm. Колико квадрата је тако добијено?

Одговор: _____

За колико се разликује збир обима свих добијених квадрата од обима правоугаоника?

Одговор: _____

ОБИМ ТРОУГЛА

1. Израчунај обим троугла чије странице су дужине $a = 5$ см, $b = 3$ см и $c = 4$ см.

2. Чији обим је већи, троугла чије су све странице дужне 7 см, или троугла са страницама дужине $a = 6$ см, $b = 7$ см и $c = 9$ см?

Одговор: _____

3. Израчунај обим троугла коме су дужине страница, изражене у центиметрима, три узастопна парна броја, а најдужа страница има дужину 14 см.

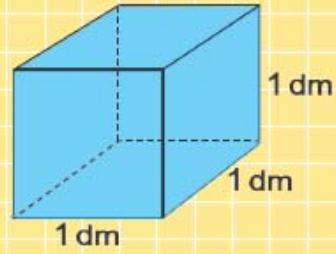
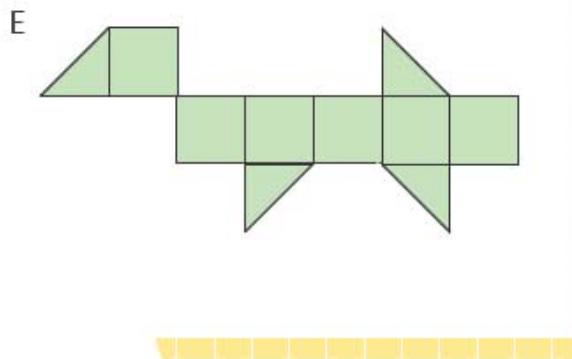
4. Обим једнакокраког троугла је 90 см. Ако је крак два пута дужи од основице, израчунај дужину крака и основице.

5. Троугао има обим 36 см. Обим овог троугла једнак је обиму другог троугла ком је страница $a = 13$ см, а страница $b = 15$ см. Одреди дужину треће странице другог троугла.

6. Дужине страница троугла мерених у дециметрима су последња три парна броја пете десетице. Израчунај обим тог троугла.

7. Нацртај троугао чији обим је 10 см, страница $a = 3$ см, а страница $b = 4$ см.

МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

МЕРЕ ЗА МАСУ (килограм, грам, тона)

1. Масе 69 kg, 500 g, 1 t, 725 kg и 101 g поређај по величини од највеће до најмање.
-

2. У сваки упиши знак < или > или = тако да записи буду тачни.

$1 \text{ kg } \square 900 \text{ g}$

$350 \text{ kg } \square 1 \text{ t}$

$1 \text{ kg } 100 \text{ g } \square 1 \text{ t}$

$1 \text{ kg } \square 999 \text{ g}$

$1000 \text{ g } \square 1 \text{ kg}$

$1 \text{ t } \square 1 \text{ kg}$

3. Попуни празна поља тако да добијеш тачне једнакости.

$730 \text{ g } - \boxed{} \text{ g } = 350 \text{ g}$

$1 \text{ t } - \boxed{} \text{ kg } = 299 \text{ kg}$

$1 \text{ kg } - 260 \text{ g } = \boxed{} \text{ g}$

$850 \text{ g } + \boxed{} \text{ g } = 1 \text{ kg}$

$121 \text{ g } + \boxed{} \text{ g } = 712 \text{ g}$

$\boxed{} \text{ g } - 530 \text{ g } = 25 \text{ g}$

$40 \text{ g } + \boxed{} \text{ g } = 1 \text{ kg}$

$\boxed{} \text{ kg } - 104 \text{ kg } = 896 \text{ kg}$

$256 \text{ kg } + \boxed{} \text{ kg } = 1 \text{ t } - 200 \text{ kg}$

$(3 \text{ kg } - 2 \text{ kg }) - \boxed{} \text{ g } = 999 \text{ g}$

4. Продавац треба да спакује један килограм јабука. Колико грама јабука треба још да дода, ако је измерио 750 грама?
-

Одговор:

5. Мама је за прављење торте употребила 400 g ораха, а за колаче 100 g. Колико грама ораха јој је остало, ако је имала 1 kg ораха?
-

Одговор:

6. Маса сандука са житом је 51 kg 400 g. Маса празног сандука је 5 kg 100 g.

Колика је маса жита?

Одговор:

7. У камион је натоварено 600 kg песка, а у приколицу 200 kg мање од тоне. Где је више натоварено песка и за колико?
-

Одговор:

МЕРЕ ЗА ВРЕМЕ (деценија, век, секунд)

1. Једна породица за огрев годишње потроши 7 стабала букве. Колико ће стабала букве потрошити за једну деценију, ако сваке године потроши исту количину дрвета?

Одговор: _____

2. Који временски период је најдужи? Заокружи слово испред тачног одговора.

a) 10 деценија b) 70 година в) 2 века

3. Кућа је саграђена пре једног века, две деценије и 5 година. Колико година је стара та кућа?

Одговор: _____

4. Колико деценија има у пет векова?

Одговор: _____

5. Изрази у секундама.

$$\begin{array}{lll} 4 \text{ min} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ s} & 5 \text{ min } 6 \text{ s} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ s} & 6 \text{ min} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ s} \\ 7 \text{ min } 12 \text{ s} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ s} & 8 \text{ min} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ s} & 9 \text{ min } 11 \text{ s} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ s} \\ 10 \text{ min} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ s} & 10 \text{ min } 30 \text{ s} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ s} & 10 \text{ min } 59 \text{ s} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ s} \end{array}$$

6. У сваки напиши број тако да добијеш тачне једнакости.

$$5 \text{ минута} + 45 \text{ секунди} = \boxed{} \text{ секунди} \quad 4 \text{ деценије} + \boxed{} \text{ деценија} = 1 \text{ век}$$

$$9 \text{ година} + \boxed{} \text{ година} = 3 \text{ деценије} \quad 3 \text{ века} - \boxed{} \text{ година} = 120 \text{ година}$$

7. У сваки упиши знак $<$ или $>$ или $=$ тако да записи буду тачни.

$$\begin{array}{lll} 5 \text{ min} \bigcirc 30 \text{ s} & 10 \text{ s} \bigcirc 9 \text{ min} & 13 \text{ s} + 47 \text{ s} \bigcirc 1 \text{ min} \\ 12 \text{ s} \bigcirc 12 \text{ min} & 15 \text{ min} \bigcirc 16 \text{ s} & 142 \text{ s} - 83 \text{ s} \bigcirc 1 \text{ min} \\ 1 \text{ min} \bigcirc 52 \text{ s} & 30 \text{ s} \bigcirc 30 \text{ min} & 1 \text{ min} - 2 \text{ s} \bigcirc 58 \text{ s} \end{array}$$

8. Реклама на телевизији за тротинете траје 5 минута и 50 секунди. Колико секунди траје та реклама?

Одговор: _____

МЕРЕ ЗА ДУЖИНУ (милиметар, километар)

1. Изрази у назначеним јединицама мере.

$$6 \text{ cm} = \underline{\quad} \text{ mm}$$

$$217 \text{ mm} = \underline{\quad} \text{ dm } \underline{\quad} \text{ cm } \underline{\quad} \text{ mm}$$

$$1 \text{ m} = \underline{\quad} \text{ mm}$$

$$501 \text{ mm} = \underline{\quad} \text{ dm } \underline{\quad} \text{ cm } \underline{\quad} \text{ mm}$$

$$4 \text{ cm } 5 \text{ mm} = \underline{\quad} \text{ mm}$$

$$980 \text{ mm} = \underline{\quad} \text{ dm } \underline{\quad} \text{ cm } \underline{\quad} \text{ mm}$$

$$1 \text{ cm } 8 \text{ mm} = \underline{\quad} \text{ mm}$$

$$3 \text{ dm } 4 \text{ cm } 2 \text{ mm} = \underline{\quad} \text{ mm}$$

2. У сваки упиши знак $<$ или $>$ или $=$ тако да записи буду тачни.

$$7 \text{ dm } \square 630 \text{ mm}$$

$$2 \text{ dm } 4 \text{ cm } 8 \text{ mm } \square 248 \text{ mm}$$

$$10 \text{ dm } \square 10 \text{ mm}$$

$$5 \text{ cm } 7 \text{ mm } \square 52 \text{ mm}$$

$$750 \text{ mm } \square 38 \text{ dm}$$

$$1 \text{ km } \square 999 \text{ m}$$

3. Попуни празна поља тако да добијеш тачне једнакости.

$$1 \text{ m} - \boxed{\quad} \text{ cm} = 39 \text{ cm}$$

$$1000 \text{ mm} - \boxed{\quad} \text{ cm} = 50 \text{ cm}$$

$$1 \text{ km} - 720 \text{ m} = \boxed{\quad} \text{ m}$$

$$320 \text{ mm} - 220 \text{ mm} = \boxed{\quad} \text{ dm}$$

$$4 \text{ dm} + \boxed{\quad} \text{ dm} = 1 \text{ m}$$

$$57 \text{ cm} + \boxed{\quad} \text{ mm} = 1 \text{ m}$$

4. За прављење модела коцке ученик је утрошио 144 mm жице. Колико му је милиметара жице остало, ако је он имао 1 m жице?

Одговор:

5. Пешак је прешао стазу дужине 1 km. Стаза има три дела. Први део стазе је дужине 450 m, а други део је за 36 m краћи. Колика је дужина трећег дела стазе?

Одговор:

6. Дужине 750 mm, 8 dm, 1 cm и 1 m поређај по величини од најмање до највеће.

7. Процени која ће се јединица мере користити за мерење:

а) дужине ауто-пута _____

б) дебљине игле _____

в) дужине школског дворишта _____

МЕРЕ ЗА ЗАПРЕМИНУ

(литар, децилитар, центилитар, милилитар, хектолитар)

1. Допуни.

$$17 \text{ dl} = \underline{\quad} \text{ l} \underline{\quad} \text{ dl} \quad 207 \text{ l} = \underline{\quad} \text{ hl} \underline{\quad} \text{ l} \quad 716 \text{ dl} = \underline{\quad} \text{ dl} \quad 2 \text{ hl } 3 \text{ l} = \underline{\quad} \text{ l}$$

$$75 \text{ dl} = \underline{\quad} \text{ l} \underline{\quad} \text{ dl} \quad 541 \text{ l} = \underline{\quad} \text{ hl} \underline{\quad} \text{ l} \quad 318 \text{ dl} = \underline{\quad} \text{ dl} \quad 7 \text{ hl } 45 \text{ l} = \underline{\quad} \text{ l}$$

$$128 \text{ dl} = \underline{\quad} \text{ l} \underline{\quad} \text{ dl} \quad 690 \text{ l} = \underline{\quad} \text{ hl} \underline{\quad} \text{ l} \quad 4018 \text{ dl} = \underline{\quad} \text{ dl} \quad 8 \text{ hl } 74 \text{ l} = \underline{\quad} \text{ l}$$

2. У сваки упиши знак $<$ или $>$ или $=$ тако да записи буду тачни.

$$8 \text{ dl} \boxed{\quad} 90 \text{ cl}$$

$$600 \text{ ml} \boxed{\quad} 7 \text{ cl}$$

$$2 \text{ l} \boxed{\quad} 20 \text{ dl}$$

$$5 \text{ l} \boxed{\quad} 6 \text{ dl}$$

$$702 \text{ cl} \boxed{\quad} 712 \text{ cl}$$

$$74 \text{ dl} \boxed{\quad} 7 \text{ l}$$

$$9 \text{ l} \boxed{\quad} 7 \text{ dl}$$

$$95 \text{ dl} \boxed{\quad} 55 \text{ l}$$

$$50 \text{ cl} \boxed{\quad} 6 \text{ dl } 2 \text{ cl}$$

3. Попуни празна поља тако да добијеш тачне једнакости.

$$44 \text{ l} + \boxed{\quad} \text{ l} = 1 \text{ hl}$$

$$206 \text{ ml} + \boxed{\quad} \text{ ml} = 1 \text{ l}$$

$$720 \text{ dl} + \boxed{\quad} \text{ l} = 1 \text{ hl}$$

$$1 \text{ l} - \boxed{\quad} \text{ ml} = 100 \text{ ml}$$

$$1 \text{ hl} - \boxed{\quad} \text{ dl} = 518 \text{ dl}$$

$$\boxed{\quad} \text{ cl} + 62 \text{ cl} = 1000 \text{ ml}$$

$$39 \text{ dl} + \boxed{\quad} \text{ dl} = 41 \text{ l}$$

$$799 \text{ ml} + \boxed{\quad} \text{ ml} = 1 \text{ l}$$

$$76 \text{ l} + \boxed{\quad} \text{ l} = 207 \text{ l}$$

$$1 \text{ hl} - \boxed{\quad} \text{ l} = 26 \text{ l}$$

4. Запремине 5 l, 3 hl, 26 dl и 255 l поређај од најмање до највеће.

5. Заокружи слово испред тачне тврдње.

• Милан је био жедан. Попио је:

- a) 3 hl сока; b) 3 dl сока; в) 3 l сока.

• Ана испред куће има мали базен. У њему има:

- a) 7 l воде; б) 50 dl воде; в) 7 hl воде.

• Миња је у вазу са цвећем сипала:

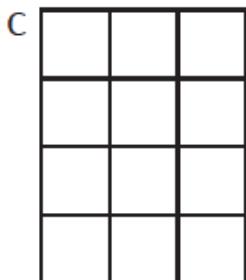
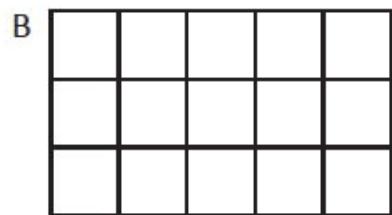
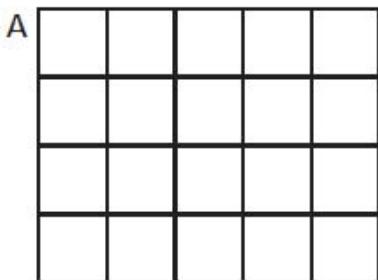
- а) 10 dl воде; б) 1 hl воде; в) 10 l воде.

6. Пољопривредник Марко је за пољопривредне радове припремио 6 hl горива. За јесењу сетву потрошио је 2 hl 70 l горива. Колико литара горива му је остало за пролећну сетву?

Одговор: _____

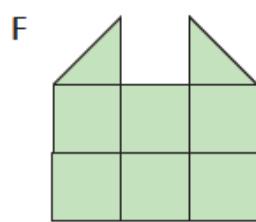
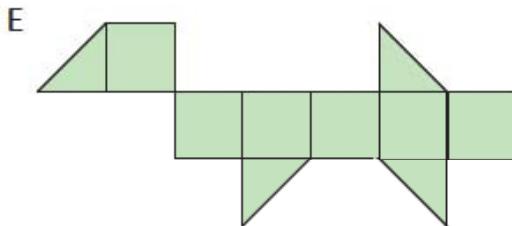
МЕРЕЊЕ ПОВРШИНЕ ГЕОМЕТРИЈСКИХ ФИГУРА

1. Са колико се могу прекрити нацртане фигуре?

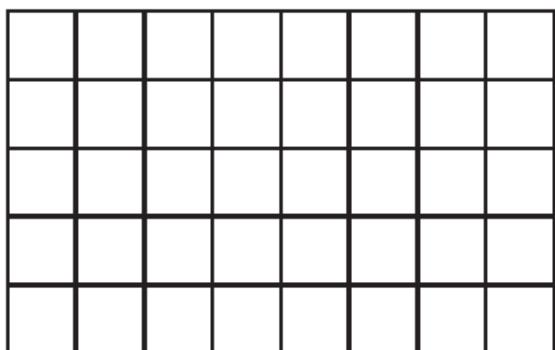
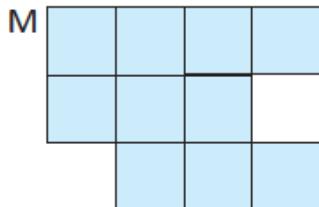
Одговор: _____

2. Која од нацртаних фигура има већу површину?

Одговор: _____

3. Начртај нову фигуру која је исте површине као фигура M, а различитог облика.

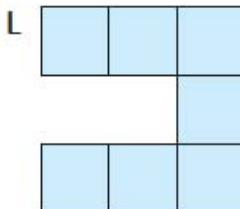
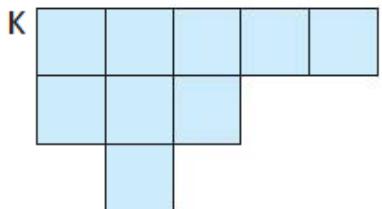
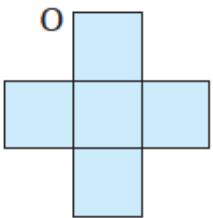
4. Упореди површину зида учионице на коме је табла са површином табле. Чија је површина већа?

Одговор: _____

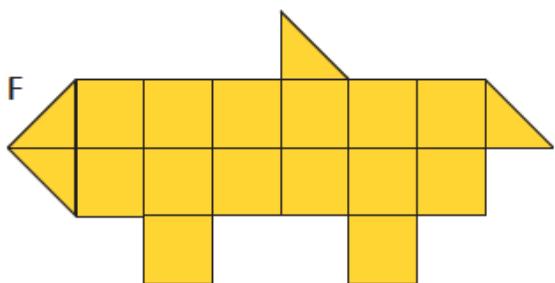
5. На посебном папиру начртај квадрат. Исеци га. Може ли се он једним резом поделити на два дела од којих се може саставити правоугаоник?

Одговор: _____

6. Ако је јединица мере одреди површине фигура O, K и L.

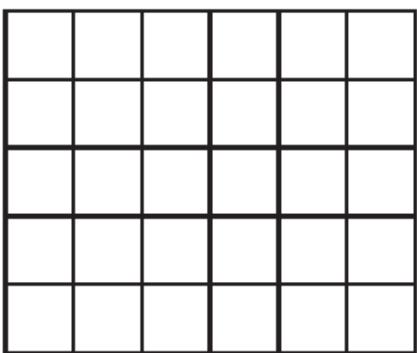
7. Одреди површину дате фигуре F ако је:

a) јединица мере

b) јединица мере

8. Нацртај две фигуре исте површине, а различитог облика.

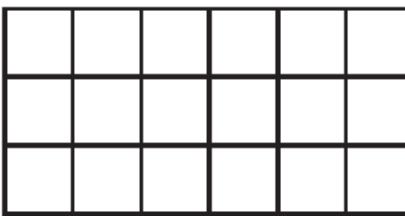

9. Нацртај фигуру:

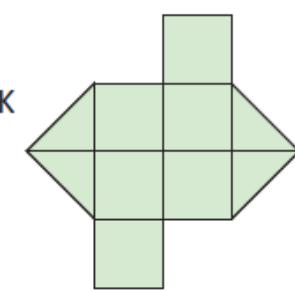
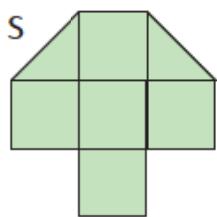
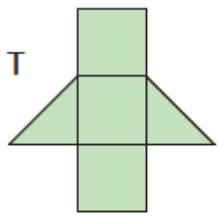
два пута веће површине од

четири пута веће површине од

10. Одреди површине фигура T, S и K ако је јединица мере

ЗАДАЦИ ЗА ВЕЖБАЊЕ

1. За колико је 150 cm веће од 14 dm 3 cm?

Одговор: _____

За колико је 50 mm мање од 1 dm?

Одговор: _____

Колико пута је 2 m веће од 50 cm?

Одговор: _____

Колико пута је 200 m мање од 1 km?

Одговор: _____

2. У табели означи звездичом јединицу којом се мери:

	Растојање између два града	Дебљина стакла	Дужина учионице	Висина чаше
cm				
m				
mm				
km				

3. У продавници је допремљена 1 t поврћа. Првог дана је продато 200 kg поврћа, а другог дана за 150 kg поврћа више него првог дана. Колико поврћа је остало непродато?

Одговор: _____

4. Маса сандука са кукурузом је 50 kg 250 g, а маса празног сандука је 5 kg 100 g. Колика је маса кукуруза?

Одговор: _____

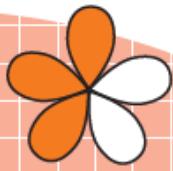
5. Запремина резервоара једног аутомобила је 55 литара. У резервоару има још 23 литра бензина. Са колико канти бензина од по 8 литара се може допунити тај резервоар?

Одговор: _____

6. Андријана дневно попије 50 cl млека, 3 dl јогурта, а сока и воде по 600 ml. Колико течности Андријана попије за 1 дан?

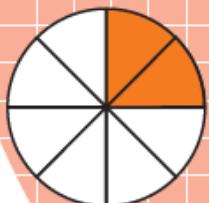
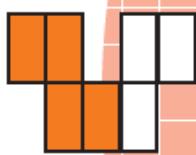
Одговор: _____

РАЗЛОМЦИ

$$\frac{4}{7} \bigcirc \frac{6}{7}$$

$$\frac{5}{9} \bigcirc \frac{3}{9}$$

$$\frac{3}{10} = 0,3$$

РАЗЛОМЦИ

1. Ако је тврђња тачна заокружи ДА, ако је нетачна заокружи НЕ.

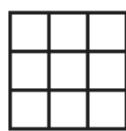
Разломак записујемо помоћу два броја и разломачке црте.

ДА НЕ

2. На свакој фигури обој део означен разломком.

$$\frac{1}{2}$$

$$\frac{3}{9}$$

$$\frac{2}{5}$$

$$\frac{4}{6}$$

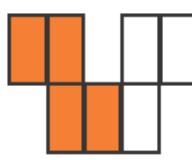

$$\frac{5}{10}$$

3. Изрази разломком обојени део сваке фигуре.

$$\underline{\quad}$$

$$\underline{\quad}$$

$$\underline{\quad}$$

$$\underline{\quad}$$

$$\underline{\quad}$$

4. Који део фигуре је обојен плавом, а који црвеном бојом? Запиши разломком.

	Црвено	Плаво

5. Израчунавај на приказани начин.

$$\frac{4}{8} \text{ броја } 560 \text{ рачунамо: } (560 : 8) \cdot 4 = 70 \cdot 4 = 280$$

$$\frac{3}{6} \text{ броја } 480 \underline{\quad}$$

$$\frac{6}{9} \text{ броја } 810 \underline{\quad}$$

$$\frac{2}{7} \text{ броја } 350 \underline{\quad}$$

$$\frac{5}{10} \text{ броја } 600 \underline{\quad}$$

6. Напиши имениоце и бројиоце који недостају.

$$1 = \frac{2}{2} = \frac{3}{\underline{\quad}} = \frac{4}{\underline{\quad}} = \frac{5}{\underline{\quad}} = \frac{7}{\underline{\quad}} = \frac{8}{\underline{\quad}} = \frac{9}{\underline{\quad}} = \frac{10}{\underline{\quad}}$$

7. Заокружи слово испред тачне тврдње.

$\frac{4}{9}$ броја 810 је:

a) 410 b) 280 c) 360

Број 210 је $\frac{3}{6}$ броја:

a) 420 b) 360 c) 300

8. Израчунај.

$$\frac{3}{5} \text{ m} = \underline{\quad} \text{ dm}$$

$$\frac{1}{2} \text{ m} = \underline{\quad} \text{ cm}$$

$$\frac{5}{10} \text{ km} = \underline{\quad} \text{ m}$$

$$\frac{3}{5} \text{ dm} = \underline{\quad} \text{ cm}$$

$$\frac{1}{5} \text{ kg} = \underline{\quad} \text{ g}$$

$$\frac{2}{4} \text{ kg} = \underline{\quad} \text{ g}$$

$$\frac{4}{5} \text{ t} = \underline{\quad} \text{ kg}$$

$$\frac{8}{10} \text{ t} = \underline{\quad} \text{ kg}$$

$$\frac{2}{10} \text{ l} = \underline{\quad} \text{ dl}$$

$$\frac{6}{8} \text{ l} = \underline{\quad} \text{ ml}$$

$$\frac{4}{10} \text{ dl} = \underline{\quad} \text{ cl}$$

$$\frac{2}{4} \text{ hl} = \underline{\quad} \text{ l}$$

9. Петар чита књигу која има 280 страна. Прочитao је $\frac{3}{4}$ књиге.
Колико страна књиге је прочитao Петар?

Одговор: _____

10. Неда је имала 1000 динара. У продавници је потрошила $\frac{3}{4}$ од укупне суме новца. Колико динара је остало Неди?

Одговор: _____

11. У једном одељењу трећег разреда има 32 ученика. Кошарку тренира $\frac{3}{8}$ ученика, а одбојку $\frac{2}{4}$ ученика. Колико ученика тренира кошарку, а колико одбојку?

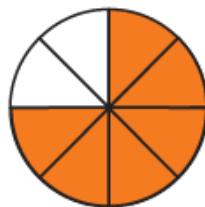
Одговор: _____

УПОРЕЂИВАЊЕ РАЗЛОМАКА

1. Изрази разломцима обојене делове датих фигура. Упореди разломке.

—

—

2. Допуни реченицу.

Ако разломци имају једнаке именнице, већи је онај разломак чији

_____ је већи.

3. Упореди дате разломке тако да у сваки упишеш знак < или >.

$\frac{4}{7} \bigcirc \frac{6}{7}$

$\frac{5}{9} \bigcirc \frac{3}{9}$

$\frac{3}{8} \bigcirc \frac{2}{8}$

$\frac{2}{5} \bigcirc \frac{1}{5}$

$\frac{5}{10} \bigcirc \frac{6}{10}$

4. У сваки упиши знак < или > или =.

$\frac{3}{4} \text{ kg} \bigcirc 900 \text{ g}$

$\frac{4}{5} \text{ m} \bigcirc 800 \text{ mm}$

$\frac{2}{3} \text{ h} \bigcirc 35 \text{ min}$

$\frac{1}{4} \text{ l} \bigcirc 150 \text{ ml}$

5. Заокружи највећи разломак. Разломке поређај по величини, од најмањег до највећег.

$\frac{1}{9}$

$\frac{8}{9}$

$\frac{3}{9}$

$\frac{7}{9}$

$\frac{9}{9}$

$\frac{5}{9}$

$\frac{2}{9}$

$\frac{6}{9}$

$\frac{4}{9}$

6. Брат и сестра имали су по 800 динара. Брат је потрошио $\frac{4}{8}$, а сестра $\frac{6}{8}$ тих динара. Колико динара је потрошио брат, а колико сестра?

Брат: _____

Сестра: _____

ЗАДАЦИ ЗА ВЕЖБАЊЕ

1. Допуни реченицу.

Када упоређујемо два разломка са једнаким имениоцима, мањи је онај разломак који има _____

2. Израчунај.

$\frac{1}{9}$ броја 540 _____

$\frac{1}{8}$ броја 640 _____

$\frac{1}{7}$ броја 280 _____

$\frac{1}{6}$ броја 420 _____

3. Настави као што је започето.

$\frac{4}{6}$ броја 540 је _____, јер је $(540 : 6) \cdot 4 =$ _____

$\frac{3}{9}$ броја 270 је _____, _____

$\frac{5}{8}$ броја 720 је _____, _____

$\frac{6}{7}$ броја 350 је _____, _____

$\frac{2}{3}$ броја 351 је _____, _____

$\frac{3}{5}$ броја 940 је _____, _____

4. Реши задатке.

$\frac{3}{4}$ l је ____ ml $\frac{4}{5}$ h је ____ min $\frac{2}{3}$ год. је ____ месеци $\frac{5}{10}$ m је ____ см

5. У фабрици је произведено укупно 400 пари ципела. Од тог броја било је $\frac{5}{8}$ женских пари ципела, а остало су биле мушки ципеле. Колико је произведено женских, а колико мушких пари ципела?

Одговор: _____

6. У продавници је било укупно 350 тротинета. Продато је $\frac{3}{5}$ тротинета. Колики је број непродатих тротинета?

Одговор: _____

ДЕЦИМАЛНИ ЗАПИС БРОЈА

1. Поред сваког децималног записа броја напиши како га читамо.

0,7 читамо: _____

0,4 читамо: _____

0,9 читамо: _____

0,1 читамо: _____

0,6 читамо: _____

2. Ако је тврђња тачна заокружи ДА, а ако је нетачна заокружи НЕ.

$1 \text{ cm} = 0,1 \text{ dm}$

ДА НЕ

$1 \text{ cm} = 0,1 \text{ mm}$

ДА НЕ

$1 \text{ dm} = 0,1 \text{ cm}$

ДА НЕ

$1 \text{ mm} = 0,1 \text{ cm}$

ДА НЕ

$1 \text{ dm} = 0,1 \text{ m}$

ДА НЕ

$0,1 \text{ mm} = 0,1 \text{ dm}$

ДА НЕ

3. Напиши дате бројеве у децималном запису тако да једнакости буду тачне.

a) $4 \text{ cm} = \underline{\quad} \text{ dm}$ $3 \text{ cm} = \underline{\quad} \text{ dm}$ $9 \text{ cm} = \underline{\quad} \text{ dm}$ $6 \text{ cm} = \underline{\quad} \text{ dm}$

$5 \text{ dm} = \underline{\quad} \text{ m}$ $1 \text{ dm} = \underline{\quad} \text{ m}$ $8 \text{ dm} = \underline{\quad} \text{ m}$ $2 \text{ dm} = \underline{\quad} \text{ m}$

$6 \text{ mm} = \underline{\quad} \text{ cm}$ $2 \text{ mm} = \underline{\quad} \text{ cm}$ $5 \text{ mm} = \underline{\quad} \text{ cm}$ $4 \text{ mm} = \underline{\quad} \text{ cm}$

б) $7 \text{ ml} = \underline{\quad} \text{ cl}$ $4 \text{ dl} = \underline{\quad} \text{ l}$ $5 \text{ cl} = \underline{\quad} \text{ dl}$ $1 \text{ dl} = \underline{\quad} \text{ l}$

4. Допуни реченице.

• Један дециметар има см. То значи да један центиметар представља део .

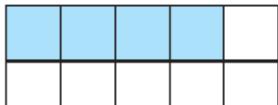
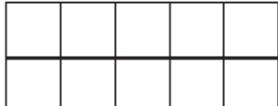
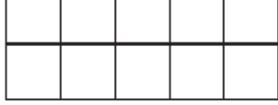
• Један центиметар има мм. То значи да један представља део .

• Један метар има dm. То значи да један представља део .

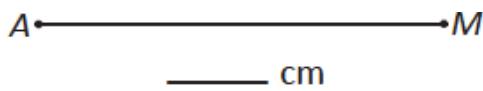
5. Ана је купила траку за косу која је дугачка 5 дециметара. Колика је дужина Анине траке за косу у метрима?

Одговор: _____

- 6.** Попуни табелу. Обој део фигуре према датом разломку и напиши децимални запис као што је приказано.

Разломак	Фигура	Децимални запис разломка
$\frac{4}{10}$		0,4
$\frac{6}{10}$		
$\frac{9}{10}$		
$\frac{2}{10}$		

- 7.** Измери дужине датих дужи. Резултате мерења запиши бројевима у децималном запису.

- 8.** Нацртај дужи дате дужине.

a) $AB = 6,9 \text{ cm}$

b) $CD = 0,7 \text{ dm}$

c) $KM = 40 \text{ mm}$

d) $PO = 0,9 \text{ dm}$

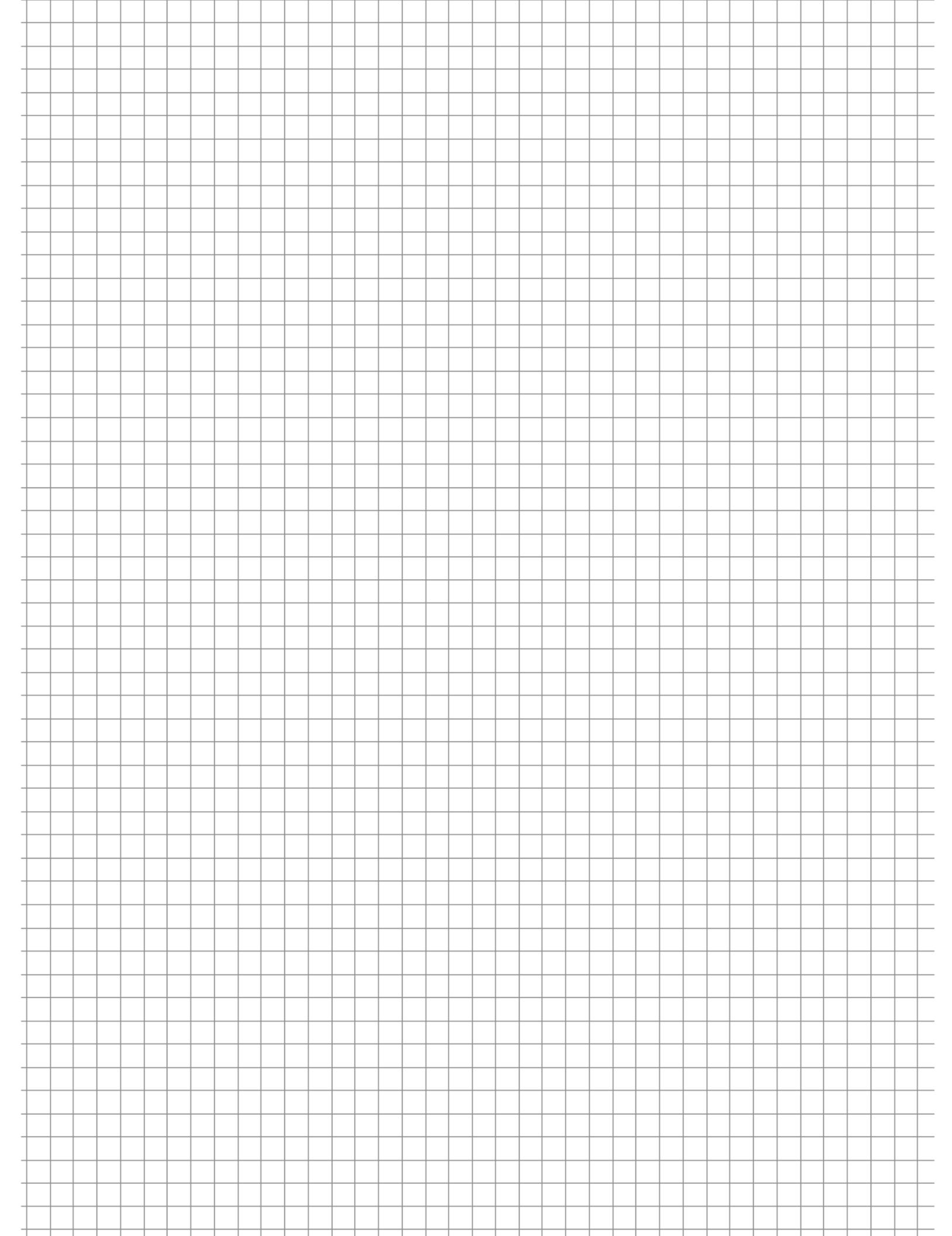
- 9.** Дате разломке прикажи у облику децималног записа.

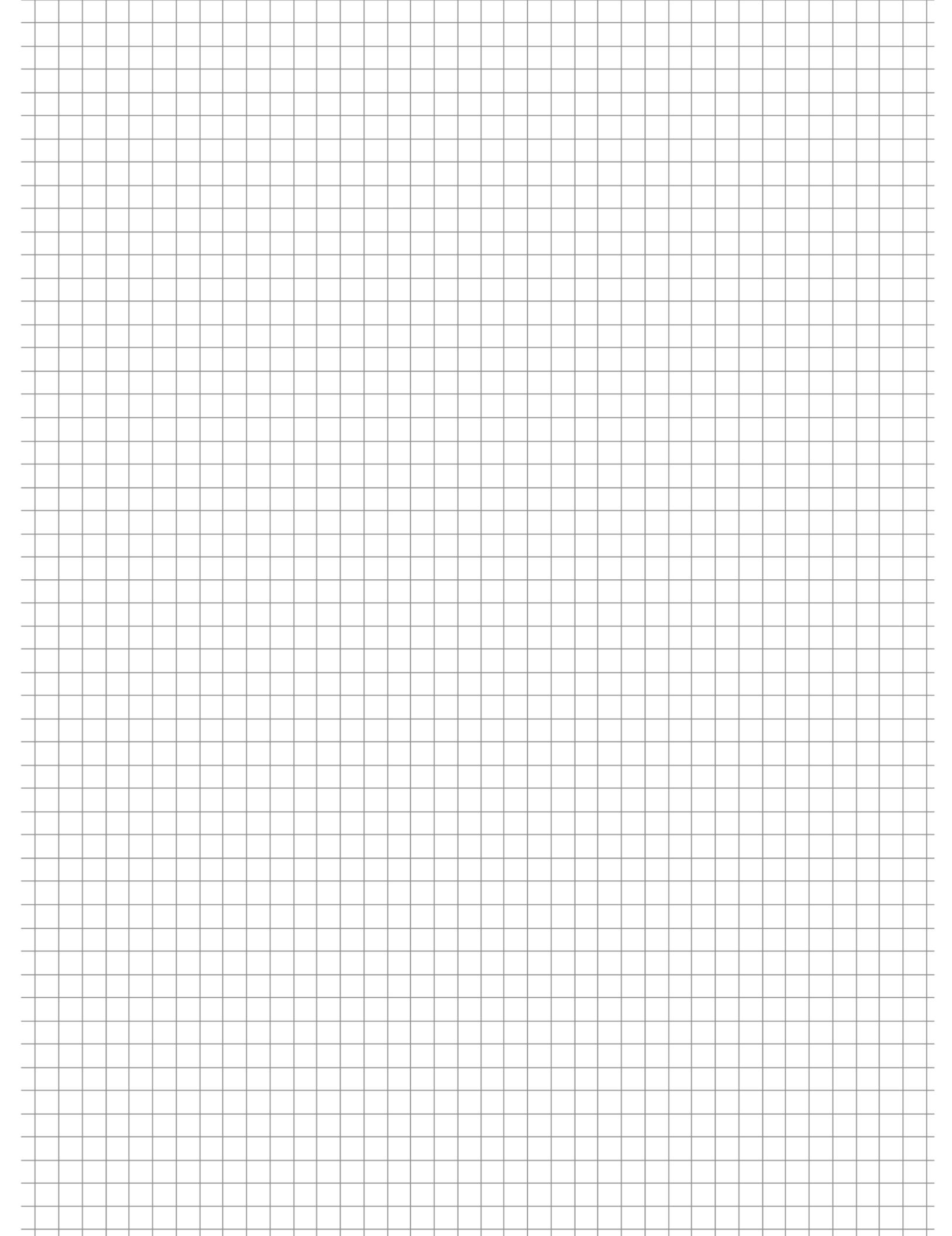
Пример:

$$\frac{5}{10} = \underline{\quad} \qquad \frac{8}{10} = \underline{\quad} \qquad \frac{6}{10} = \underline{\quad} \qquad \frac{4}{10} = \underline{\quad}$$

$$\frac{3}{10} = 0,3$$

$$\frac{7}{10} = \underline{\quad} \qquad \frac{2}{10} = \underline{\quad} \qquad \frac{9}{10} = \underline{\quad} \qquad \frac{1}{10} = \underline{\quad}$$

РАДНА СВЕСКА

ИЗ МАТЕМАТИКЕ ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Друго издање

2023. година

Ауторски тим НОВЕ ШКОЛЕ:

Милица Ђук

Бранислав Милошевић

Илустрације и дизајн:

Горан Витановић

Игор Николић

Рецензенти:

проф. др Зорица Станимировић, Математички факултет у Београду

Ивана Обрадовић, професор разредне наставе, ОШ „Влада Аксентијевић“, Београд

Весна Радонић, педагог ОШ „Краљ Петар Први“ у Београду

Уредник:

Тодор Ђук

Штампа:

Дунав д. о. о. Земун

Тираж:

3000

Издавач:

НОВА ШКОЛА д.о.о.

Београд, Љубостињска 2

ISBN 978-86-6225-071-1

© Нова школа 2023. Сва права задржана

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.016:51(075.2)(076.1)

ЂУК, Милица, 1945-

Радна свеска из математике : за трећи
разред основне школе / [Милица Ђук,
Бранислав Милошевић] ; [илустрације Горан
Витановић, Игор Николић]. - 2. изд. - Београд :
Нова школа, 2023 (Земун : „Дунав“). - 113 стр. :
илустр. ; 28 см

Подаци о ауторима преузети из колофона. -
Тираж 3.000.

ISBN 978-86-6225-071-1

1. Милошевић, Бранислав, 1974- [автор]

COBISS.SR-ID 123893769

Министар просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије одобрио је издавање и
употребу овог уџбеника у трећем разреду основне школе решењем број 650-02-00178/2021-07
од 23. 11. 2021. године.